

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Daňový systém v ČR a jeho komparace s vybranými zeměmi EU

Tax System in the Czech Republic and Comparison with Selected EU Countries

Student: Bc. Naděžda Kolářková

Vedoucí práce: Ing. Yveta Pšenková, Ph. D.

Ostrava 2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji tímto, že jsem diplomovou práci na téma „Daňový systém v ČR a jeho komparace s vybranými zeměmi EU“ vypracovala samostatně s použitím pramenů, které uvádím v seznamu.

V Ostravě, dne 11. května 2011

.....

Bc. Naděžda Kolářková

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Ing. Yvettě Pšenkové, Ph. D., vedoucí mé diplomové práce, za poskytnutí cenných rad a informací po dobu mé přípravy, bez kterých by tato práce jen stěží vznikla.

Obsah

1. Úvod	1
2. Teoretické aspekty	3
2.1 Vývoj daní	3
2.2 Obecné vymezení daně a třídění daně	4
2.2.1 Klasifikace daní	4
2.2.2 Funkce daní	7
2.2.3 Základní pojmy	8
2.2.4 Harmonizace daní v Evropské unii	10
2.2.5 Důchodové daně	12
3. Daňové systémy v ČR a ve vybraných zemích EU	13
3.1 Daňový systém v ČR	13
3.1.1 Přímé důchodové daně	14
3.1.2 Nepřímé daně	25
3.1.3 Daně převodové	27
3.1.4 Daně z nemovitostí	27
3.2 Daňový systém v Lucembursku	28
3.2.1 Přímé důchodové daně	29
3.2.2 Nepřímé daně	33
3.2.3 Majetkové daně	34
3.3 Daňový systém ve Švédsku	35
3.3.1 Přímé důchodové daně	36
3.3.2 Nepřímé daně	40
3.3.3 Majetkové daně	41
4. Komparace daňového zatížení a daňové progresivity	42
4.1 Srovnání daňového zatížení a daňové progresivity	45
4.1.1 Předpoklady výpočtu daně a daňového zatížení	45
4.1.2 Srovnání čistých mezd	50
4.1.3 Výpočet daňové progresivity	51
5. Závěr	55
Seznam použité literatury	57
Seznam zkratk	61
Seznam grafů	63
Seznam schémat	64
Seznam obrázků	65
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	66
Seznam příloh	67

1. Úvod

Ať už budeme na daně pohlížet z jakéhokoliv úhlu - jako na spravedlivou platbu za služby poskytované státem, fiskální nástroj stabilizační politiky, prostředek spravedlivého rozdělení důchodu ve společnosti nebo vnímat daně jen jako náklad, s nímž se prostě počítá, jsou daně součástí každého jedince.

Během staletí daně procházely a procházejí řadou změn. Stejně tak se měnila a stále mění daňová teorie, cíle a způsoby, jak dosáhnout spravedlivosti a efektivnosti zdanění.

Tématem mé diplomové práce je „Daňový systém v ČR a jeho komparace s vybranými zeměmi EU“.

Hlavním cílem této diplomové práce je popsat a analyzovat osobní důchodové daně v České republice, Lucembursku a Švédsku, hodnoty daňového zatížení mezd zaměstnance, daňové progresivity, čistých mezd a porovnat je. Dílčím cílem je také upozornit na hlavní odlišnosti vybraných daňových systémů a stanovit doporučení pro Českou republiku.

Jedním z nejdůležitějších zdrojů příjmu státního rozpočtu ve většině zemí světa je osobní důchodová daň. Není to příliš populární daň. Na rozdíl od nepřímých daní je dobře viditelná, především na výplatní pásce každého z nás.

Je určitě zajímavé zjistit, kolik každý jedinec odvádí státu v podobě důchodové daně. Proto jsem se zaměřila na srovnání důchodové daně odváděné v České republice s důchodovou daní odváděnou ve vybraných zemích Evropské unie – v mém případě v Lucembursku a Švédsku.

Po vstupu České republiky do Evropské unie není problém pracovat v zahraničí. Pro českého uchazeče o práci v zahraničí není určitě od věci znát a umět srovnat nejen hrubé mzdy, které nabízí v zemích Evropské unie, ale také výši čistých mezd.

Lucembursko jsem si zvolila, poněvadž je jedním ze šesti zakládajících států Evropského společenství a jako jediný stát Evropské unie má 17 daňových pásem.

Druhým zvoleným státem je Švédsko, které má druhou nejvyšší míru zdanění po Dánsku. Má také nejvyšší kombinovanou sazbu daně z příjmu fyzických osob, která se skládá z národní a místní daně, které podléhají všichni zaměstnanci.

Při výpočtech vycházím z průměrných hrubých mezd v jednotlivých státech upravených o násobky 0,67 a 1,33 průměrné mzdy. To proto, aby mohla být zjištěna výše daňového zatížení a daňové progresivity u poplatníků s nižšími mzdami i u poplatníků, kteří mají mzdy vyšší než průměrné. Jedná se o násobky hrubé mzdy, které pro srovnání používá

OECD. Pro porovnání mohou být vybrány jakékoliv jiné násobky. Účelem těchto standardních koeficientů je usnadnit srovnání jednotlivých systémů osobní důchodové daně v různých státech.

Tato diplomová práce se skládá z pěti částí. První část, úvodní, odhaluje téma a cíle této práce. Druhá část se zabývá teoretickými aspekty, snaží se vysvětlit a vymezit základní daňové pojmy, co je daň, daňový systém, daňový poplatník, plátce, klasifikace daní, funkce daní. Třetí část popisuje daňové systémy České republiky, Lucemburska a Švédska.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na výpočty daňového zatížení, daňové progresivity, čistých mezd ve vybraných zemích. Zjištěné výsledky jsou zhodnoceny a je provedeno jejich srovnání. Výpočty a grafy jsou vypracované za použití programu Microsoft Office Excel. Byly použity metody pozorování, analýzy a srovnání.

Diplomová práce vychází z právních předpisů platných k 1. 1. 2010. Při přepočtu jednotlivých měn zvolených zemí jsem použila kurz České národní banky k 15. 3. 2011.

2. Teoretické aspekty

2.1 Vývoj daní

Vznik daní je podmíněn utvářením organizovaných států, které jsou nejen schopny daně vytvořit, ale i zajistit jejich samotný výběr.

V **otrokářské společnosti** byly daně vybírány v naturální podobě a byly pouze příležitostným příjmem státní pokladny. Státní správa pro svoje fungování nepotřebovala mnoho financí, jelikož dané funkce byly často čestné a jejich vykonávání bylo považováno za poctu.

Hlavní příjmy státního rozpočtu tvořily válečné kořisti a pronájem královského jmění či poplatky za jeho užívání, ke kterým se postupně přidávaly výnosy z tributů jako jednorázové dávky z pozemku nebo z hlavy a cla. Ve **starověkém Řecku** bylo placení daní vyjádřením občanské uvědomělosti, první daně měly vlastně plně dobrovolný charakter. V období raného feudálního státu hrály daně taktéž podpůrnou roli v rámci příjmů rozpočtů. Výběr byl vázán především na válečné expanze či případy ohrožení státu jinou mocností. Dělo se tak formou tributů či veřejně organizovaných sbírek.

Postupně vznikaly nové druhy daní, které začínaly mít peněžitý charakter, nešlo již o nahodilý příjem. V souladu s **učením o trojím lidu** se vytvořila řada výjimek z placení daní, např. církev a šlechta daně platit nemusely.

Zde můžeme zaznamenat existenci čtyř druhů odvodů: domén, regálů, kontribucí a akcíků. **Domény** představovaly odvody z výnosů panovníkovy majetku a měly převážně naturální povahu. **Regály** zpoplatňovaly propůjčení práv patřících výlučně panovníkovi (právo těžby, vaření piva, regál mincovní, regál horní, regál soudní atd.).

Kontribuce byly vybírány z hlavy, z majetku a z výnosů. Většinou se jednalo o mimořádné odvody k zajištění potřebného výnosu do státní pokladny, který byl předem schválen panovníkem či stavovským sněmem a jejich výše následně rozdělena mezi jednotlivá města, léna či feudální panství.

Akcíky byly první formy nepřímých daní, které buď postihovaly jednotlivé druhy zboží (tzv. daň z oběhu zboží) nebo právní převod zboží dle jeho ceny (tzv. obchodová daň).

Vznik prvních ucelených soustav daní přímých a nepřímých spadl do **období liberalismu**. Daně měly charakter pravidelných plateb, tvořily hlavní zdroj příjmů státního rozpočtu. Uplatňoval se princip všeobecnosti, což znamenalo, že povinnost platit daně se vztahovala na všechny ekonomicky aktivní subjekty. Přímé daně byly reprezentovány dvěma základními typy daní - **výnosovou daní**, jejichž základem byl výsledek výroby nebo vnější znaky, a **důchodovou daní**, která byla stanovena na základě příjmů a platební schopnosti.

Na přelomu **19. a 20. století** došlo k výrazným daňovým reformám. Daňový výnos se již stanovoval podle skutečného stavu. Daň se vybírala na základě daňového přiznání a cla bývala uvalena v převážné míře jen na dovoz. Byla uplatňována především progresivní sazba daně. Mezi světovými válkami rostla daňová kvóta. Byly zaváděny válečné daně, majetkové daně postihující nejbohatší obyvatele, válečné přírážky k již povinným daňovým odvodům a intenzivní zdanění vysokých příjmů. Stejný trend vysokého daňového zatížení pokračoval i v období po druhé světové válce.

Teprve v **70. a 80. letech 20. století** docházelo ke snižování daňového břemene a mezních sazeb daně. Do popředí se dostávaly nepřímé daně, jejichž podíl na celkových výnosech daně postupně rostl. Byly započaty první pokusy o harmonizaci daní v mezinárodním měřítku. Dělo se tak na půdě Evropského hospodářského společenství, jehož členové postupně zaváděli do svého daňového systému daň z přidané hodnoty.

V **současné době** pokračuje trend zvyšování podílu nepřímých daní stejně jako rozsáhlá harmonizace v oblasti daně z přidané hodnoty na území členských států Evropské unie. Jednotlivé státy taktéž velmi intenzivně spolupracují v oblasti zamezení dvojího zdanění, poskytování vzájemných daňových informací a v oblasti boje proti daňovým rájům¹.

2.2 Obecné vymezení daně a třídění daně

Daň je povinná, zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu. Je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová, obvykle se opakuje. Za zaplacenou daň neobdrží daňový subjekt žádnou konkrétní protihodnotu, čerpá však služby poskytované státním, územně správním celkem či obcí, které však nejsou ekvivalentní částce zaplacené konkrétním subjektem. Všechny daně lze uložit pouze zákonem, proto jsou jejich platby vynutitelné. Jsou placené buď pravidelně, nebo jednorázově. Při neplacení daňové povinnosti se načítá vysoké penále, které může někdy převýšit i samotnou daň. Daň je nutné platit včas.

2.2.1 Klasifikace daní

Daně lze rozlišit např. podle těchto hledisek:

Standardní klasifikace daní

Vazba na důchod poplatníka:

- přímé daně (poplatníkovi je vyměřena daň na základě jeho příjmů nebo majetku – nelze je přesunout na jiného poplatníka – např. DPFO, DPPO, majetkové daně)
- nepřímé daně (prostřednictvím zvýšené ceny je daň přesunuta na jiného poplatníka (spotřebitele) – DPH, spotřební daň)

¹ ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Objekt daně:

- důchodové (příjmů)
- výnosové
- majetkové
- z hlavy (subjektové)
- obrátové
- spotřební
- z obchodních operací

Subjekt daně:

- jednotlivec – fyzická osoba s trvalým bydlištěm v ČR
- domácnosti – jeden z členů rodiny má daňovou povinnost a odvádí daň za celou rodinu
- oba manželé, pokud je zavedené společné zdanění manželů (manželský splitting) - všechny příjmy manželů se sečtou a vydělí dvěma, což může vést ke snížení celkové daňové povinnosti vlivem progresivní sazby daně
- všichni členové domácnosti (plný splitting) – sečtou se příjmy, které plynou všem členům rodiny a vydělí se počtem výdělečně činných nebo žijících osob v domácnosti
- firma, korporace – PO zapsána v Obchodním rejstříku, které je přiděleno daňové identifikační číslo (popř. DIČ)

Příjmový poměr poplatníka:

- daně osobní - mají vztah k určitému poplatníkovi, který zohledňuje jeho platební schopnosti
- in rem daně („na věc“) - nezohledňující platební schopnost

Třídění daní používaná k analýzám jejich dopadů

Stupně progresí²:

- proporcionální - s růstem důchodu poplatníka se míra jeho zdanění nemění)

(2.1)

$$\text{Konstanta} = \frac{\text{Daň}}{\text{Důchod}}$$

² ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie s praktickou aplikací*, 2 vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8 (vzorečky: str. 54 -55).

- progresivní - s růstem důchodu míra zdanění roste (čím vyšší důchod, tím větší část z důchodu odvádí poplatník na dani)

(2.2)

$$\text{Rostoucí funkce důchodu} = \frac{\text{Daň}}{\text{Důchod}}$$

- regresivní - s růstem důchodu míra zdanění klesá (čím je důchod vyšší, tím menší část poplatník odvádí na dani)

(2.3)

$$\text{Klesající funkce důchodu} = \frac{\text{Daň}}{\text{Důchod}}$$

Vztah sazby k základu:

- jednotkové neboli specifické (podle množství jednotek daňového základu nebo množství jednotek užitečné vlastnosti v daňovém základu) - akcízy
- ad valorem (podle ceny zdaňovaného základu) - DPH
- stanovené bez vztahu ke zdaňovanému základu (paušální daně a daně z hlavy)

Dopad na tržní mechanismus:

- distorzní (zkreslující)
- nedistorzní (neutrální)

Třídění daní pro praktické účely

Použití výnosů:

- účelové (výnos je především určen na financování určitých akcí)
- neúčelové (výnos je příjmem veřejných rozpočtů, aniž by bylo předem stanoveno, do které oblasti je směřován)

Způsob jejich vybírání:

- na základě daňového přiznání (poplatník sám, případně poplatníkem zvolený daňový poradce vypočítá, odvede a zaplatí svou daňovou povinnost)
- srážkou daní
- stanovením paušální částky
- zálohou na daň z příjmů ze závislé činnosti

Příjmové a výdajové strany veřejných rozpočtů:

- pozitivní („v pravém slova smyslu“)
- negativní (transfery)

Institucionální třídění daní

Daňové určení:

- nadstátní (placené do rozpočtu EU – např. dovozní cla)
- státní
- vyšších územněsprávních celků
- municipální (např. daň z nemovitosti)

Daně:

- obligatorní (povinné)
- fakultativní (nepovinné)

Třídění daní podle OECD (viz. příloha č. 1)

2.2.2 Funkce daní

Vyplývá z existence veřejného sektoru, který je nutnou částí ekonomiky, protože zabezpečuje funkce, které nemůže dobře zabezpečit trh.

Napomáhají vyrovnat příliš velké rozdíly v příjmech mezi lidmi, snaží se omezovat škodlivou spotřebu některých statků, chránit některé výrobce a spotřebitele před vznikem monopolů.

Daně by měly v ekonomice plnit tři funkce:

- *alokační* (řeší problematiku investování vládních výdajů a optimální rozdělení mezi veřejnou a soukromou potřebou)
- *redistribuční* (veřejné finance mají za úkol přesunout část důchodů a bohatství směrem od bohatých jedinců k chudším – progresivní daň z příjmů, transfery)
- *stabilizační* (v době hospodářské krize mají být menší a ponechat více peněz poplatníkům, což povzbuzuje poptávku po zboží a službách. Naopak v době konjunktury mají být relativně větší a odebírat lidem více z jejich výdělků, což omezí poptávku)
- *fiskální* (schopnost naplnit veřejné rozpočty)

2.2.3 Základní pojmy

Daňová soustava

Z právního hlediska to jsou jednotlivé daně upravené v daňových zákonech. Tento souhrn daní je vybírán v určitém státě a v určitém čase. K faktorům ovlivňujícím uspořádání daňové soustavy patří nejen velikost státu a jeho územní členění, ale také tradice způsobu výběru daní, a dále přijaté závazky plynoucí ze zapojení do mezinárodních integračních procesů.

Daňový systém

Je širším pojmem než daňová soustava. Zahnuje (kromě daňové soustavy) i právně, organizačně a technicky konstituovaný systém institucí, které zabezpečují správu daní, jejich vyměřování, vymáhání a kontrolu, a rovněž systém nástrojů, metod a pracovních postupů, které tyto instituce uplatňují ve vztahu k daňovým subjektům³.

Zásady dobrého daňového systému⁴:

- *Spravedlnost*: výše celkového daňového zatížení jednotlivého občana by měla odpovídat velikosti užitku, který získává spotřebou státem volně poskytovaných statků a služeb (princip prospěchu) a možnostem platby – způsobovat občanům stejně „citelnou ztrátu“ (princip platební schopnosti). V reálných daňových systémech dochází ke kombinaci obou protikladných principů.
- *Efektivnost*: daňový systém by měl fungovat s co nejnižšími administrativními náklady a daně by neměly způsobovat tzv. ztráty mrtvé váhy⁵.
- *Právní perfektnost*: cílem je omezit možné vyhýbání se dani a zneužití mezer v zákoně.
- *Jednoduchost a srozumitelnost*: každý občan by měl nalézt jasnou odpověď na otázky jakou daň, kdy a kolik zaplatit.
- *Správné ovlivňování chování ekonomických subjektů*: daně jsou v rukou vlády nástrojem pro podporu žádaných ekonomických aktivit občanů a současně fiskálním nástrojem k dosažení cílů hospodářské politiky.

³ Grůň, L. (2006), s. 115

⁴ VANČUROVÁ A. *Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva*. Praha: Vox, 2008. 320 s. ISBN 978-80-86324-72-2. (s. 34)

⁵ **Ztráta mrtvé váhy** - Uvalené daně mění cenu jak pro kupujícího, tak pro prodávajícího, snižuje se přebytek spotřebitele a výrobce ve prospěch daňového výnosu a ztrácí se tím část prospěchu z obchodu. Ztráty jsou vyšší než výnos získaný uvalením daně.

Daňové subjekty

Rozumí se tím poplatník, plátce daně a právní zástupce fyzické či právnické osoby, která je jako daňový subjekt vymezena zákonem.

Poplatník

Fyzická nebo právnická osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani⁶. Zpravidla je také povinen daň sám platit.

Plátce

Fyzická nebo právnická osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností *odvádí správci daně od poplatníků* vybranou nebo poplatníkům sraženou daň. Toto právo a současně i povinnost daně od poplatníků vybrat či ji poplatníkům srazit je plátcům dáno zákonem⁷.

Předmět zdanění

Veličina, za kterou se daň vybírá, je vymezena zpravidla v daňovém zákoně. Pro účely vyměření daně je nutné předmět daně stanovit tak, aby se dal vymezit množstevními jednotkami pro měření jeho velikosti. Pokud je předmět daně takto vymezen, je nazýván základem daně.

Zdaňovací období

Pravidelný časový úsek, za který se základ daně stanoví a daň se vybírá. Základním zdaňovacím obdobím je 12 měsíců.

Odpočty od základu daně

Zejména u daní z příjmů se základ daně ještě snižuje o odpočty. Dělíme je na standardní a nestandardní. Při splnění určitých podmínek standardní odpočty snižují základ daně o předem stanovenou částku, což platí pro většinu států.

Nestandardní odpočty představují položky, které může poplatník odečíst od základu daně v prokazatelně vynaložené výši, např. dary na charitativní účel, úroky z úvěru. Mohou být limitovány určitými částkami nebo procentem.

Sazba daně

Postup (způsob), jímž se ze základu daně stanoví výše daně.

Slevy na dani

Snižují vypočtenou částku daně. Nejznámější slevou na dani je sleva na poplatníka.

⁶ § 6 odst. 2 zák. č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů.

⁷ § 6 odst. 3 zák. č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů.

2.2.4 Harmonizace daní v Evropské unii

V Evropské unii se původně plánovala harmonizace⁸ nepřímých i přímých daní.

Jelikož harmonizace nepřímých daní představovala nutný předpoklad volného pohybu zboží a služeb přes hranice, byla na úrovni EU v rozsáhlejší míře realizována. Vedle samotné existence příslušných daní jsou harmonizovány daňové základny, podmínky výběru a minimální možné sazby. Od 1. 1. 1987 se daň z přidané hodnoty stala jedinou všeobecnou nepřímou daní ve všech členských státech. Zrušila předchozí kumulativní nepřímé obrátové daně, jež se uplatňovaly ve většině států. Základní sazba se nyní pohybuje v rozmezí 15 % - 25 % a snížená sazba musí být minimálně 5 %, což ukazuje tabulka v příloze č. 2. Byly harmonizovány i některé zvláštní spotřební daně. Mezi státy EU existují rozdíly mezi výší aplikovaných sazeb stejně jako u udělovaných výjimek.

Harmonizaci nepřímých daní se daří, zatímco u daní přímých je nutno konstatovat, že harmonizace prakticky neprobíhá.

Po několika neúspěšných pokusech Evropského Společenství harmonizovat důchodové daně se od harmonizace v této oblasti víceméně ustoupilo, i když se stále nějaké nové návrhy projednávají. První příčinou neúspěchu harmonizace je, že členské státy se nehodlají ve prospěch společného trhu vzdávat svých zvyklostí a považují zásahy harmonizace za vměšování do vlastních záležitostí. Harmonizace se tak stává politickým problémem. Naopak menší členské státy se snaží těžit z daňové konkurence a snižují sazby daní (hlavně daní z firem) na minimum (viz. příloha č. 3). Zdanění osobní důchodové daně jsou v zemích EU různorodé (viz. obrázek č. 2.2). Druhou příčinou je rozdílnost účetních systémů členských států.

V posledních deseti letech přímé daně poklesly, zejména sazby daně z příjmů právnických osob, zatímco daně nepřímé stále stoupají.

Obr. č. 2. 1: Vlajky členských států Evropské unie

Zdroj: www.google.cz

⁸**Harmonizace** - Přibližování a přizpůsobení národních daňových systémů a jednotlivých daní na základě dodržování společných pravidel zúčastněných stran.

Obr. č. 2.2: *Daně z příjmů fyzických osob v národních měnách⁷*

Zdroj: vlastní zpracování

¹ Ze super hrubé mzdy

² Kromě daně z příjmu FO se platí i místní daň podle místa trvalého bydliště, průměrné celkové zatížení se pohybuje kolem 51,5 %

³ Pouze výběr – daňových pásem je 17

⁴ Zahnuje daň z příjmu 2,30 % a 31,15 % na sociální zabezpečení

⁵ Zahnuje daň z příjmu 10,80% a 31,15 % na sociální zabezpečení

⁶ Daňová sazba pro ostatní příjmy

⁷ <http://www.taxrates.cc>

2.2.5 Důchodové daně

Výnosy z důchodových daní jsou podstatným příjmem veřejných rozpočtů. Tyto daně dělíme na osobní důchodovou daň a daň z firem. Obě důchodové daně jsou od sebe odlišné, zejména způsobem výpočtu daně a daňovými sazbami.

Osobní důchodová daň (daň z příjmů fyzických osob)

V klasifikaci daní podle OECD se osobní důchodová daň zařazuje na první místo ve své důležitosti. Předmětem osobní důchodové daně je příjem, dosažený za dané zdaňovací období. Cílem spravedlivého zdanění je, aby jedinci, kterému plynou příjmy z různých zdrojů, byli zdaněni stejně.

Hlavní výnosy osobní důchodové daně plynou z následujících příjmů:

- pracovní příjmy
- příjmy z podnikání
- nájemné
- starobní důchod
- kapitálové výnosy

Největší podíl zdanitelných důchodů tvoří pracovní příjmy.

Daň z firem (daň z příjmů právnických osob)

Jeden z nejmladších daňových systémů. Historicky navazuje na středověké výnosové daně, s tím rozdílem, že se však zdaňuje zisk firmy zjištěný podle účetních pravidel.

3. Daňové systémy v ČR a ve vybraných zemích EU

3.1 Daňový systém v ČR

Obr. č. 3.1: Vlajka České republiky

Obr. č. 3.2: Státní znak

Obr. č. 3.3: Poloha ČR v Evropě

Česká republika je vnitrozemský stát ležící ve střední Evropě. Sousedí na západě s Německem, na severu s Polskem, na východě se Slovenskem a na jihu s Rakouskem.

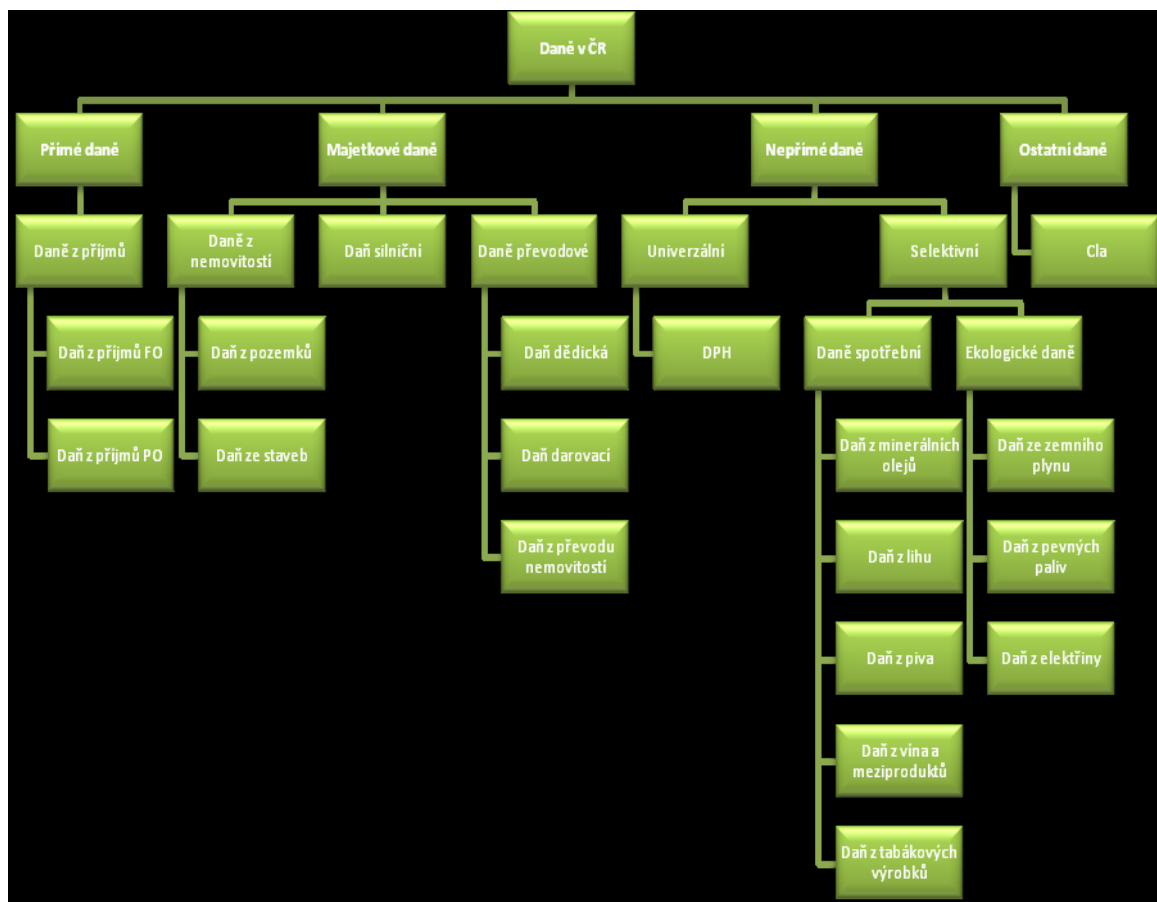
Česká republika je demokratickým státem. Zákonodárnou moc v České republice představuje dvoukomorový parlament tvořený poslaneckou sněmovnou a senátem. Poslanecká sněmovna má 200 poslanců a senát 81 senátorů. Výkonnou moc představuje vláda. Hlavou státu je prezident České republiky. Od roku 2003 je jím Václav Klaus.

Tab. č. 3.1. Základní ukazatele České republiky

Rozloha	78 867 km²
Počet obyvatel	10 532 770 (k 31. 12. 2010)
Hlavní město	Praha
Administrativní členění	14 krajů
Měna	Česká koruna (CZK); 1 EUR = 24,34
Úřední jazyk	čeština
Člen EU	01. 05. 2004
Členství v mezinárodních organizacích	NATO, OECD, OSN, WTO, EBRD

Zdroj: vlastní zpracování

Schéma č. 3.1.: *Daňová soustava České republiky*

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi další odvoody daňového charakteru patří také pojistné sociálního pojištění a místní poplatky. Sociální pojištění je sice ze zákona povinná platba, avšak nesplňuje podmínku neúčelovosti a neekvivalence.

V hlavních znacích je daňový systém České republiky podobný většině systémů ve vyspělých zemích, zejména evropských. Daňové příjmy pocházejí téměř ve stejné míře z přímých a nepřímých daní.

3.1.1 Přímé důchodové daně

V České republice existují dvě daně z příjmů, daň z příjmů právnických osob a fyzických osob. Daň z příjmů je ošetřena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Patří k jednomu z nejdůležitějších rozpočtových příjmů.

3.1.1.1. Daně z příjmů právnických osob

Vznikla v rámci nové daňové soustavy jako nezbytná součást ekonomické reformy v naší zemi. Nahradila dosavadní odvody ze zisku, důchodové a zemědělské daně. Jsou to daně přímé, daňová povinnost jednotlivých subjektů navazuje na daňový příjem. Daň z příjmů právnické osoby je daní univerzální tzn., že zdaňuje veškeré příjmy z podnikání. Bez ohledu na svou velikost zdaňují firmy v ČR své příjmy dle tohoto zákona.

Poplatníkem daně z příjmů právnických osob je osoba, která není fyzickou osobou, nebo na kterou se vztahuje osvobození (Česká národní banka⁹ a veřejná nezisková ústavní zdravotnická zařízení¹⁰) Poplatník, který má na území České republiky své sídlo nebo místo svého vedení, má daňovou povinnost, která se vztahuje na příjmy plynoucí jak ze zdrojů na území České republiky, tak ze zahraničí (*daňoví rezidenti*). Poplatník, který nemá na území České republiky své sídlo ani místo vedení, má daňovou povinnost vztahující se pouze na zdroje pocházející z území České republiky (*daňoví nerezidenti*).

Předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Příjmy z hlavní činnosti poplatníků, kteří nejsou založení nebo zřízení za účelem podnikání, nejsou předmětem daně.

Základ daně se stanoví z účetního výsledku hospodaření před zdaněním a snižuje se o odpočty. Snižuje se o daňovou ztrátu, kterou lze uplatnit maximálně v pěti následujících zdaňovacích obdobích po období, ve kterém byla vyměřená. Dále lze odečíst 100 % výdajů vynaložených na realizaci projektů výzkumu a vývoje. U takto upraveného daňového základu je možné odečíst dary, jejichž hodnota činí alespoň 2 000 Kč, maximálně v úhrnu lze odečíst 5 % ze základu daně. *V roce 2011 se zvýšil limit pro odpočet darů od základu daně z 5 % na 10 % u PO. Jedná se o dary na podporu školství poskytované středním a vyšším odborným školám na pořízení materiálu nebo zařízení či na opravy a modernizaci zařízení využívaných pro účely praktického vyučování*¹¹.

U zaměstnanců se změněnou pracovní schopností může poplatník odečíst na jednu osobu 18 000 Kč až 60 000 Kč, podle stupně postižení, dle zvláštních podmínek zákona. Dále může poplatník získat slevu ve výši poloviny daně, v případě že zaměstnává 25 zaměstnanců se změněnou pracovní schopností a pokud počet zaměstnanců činí více jak 50 % přepočteného počtu jejich zaměstnanců.

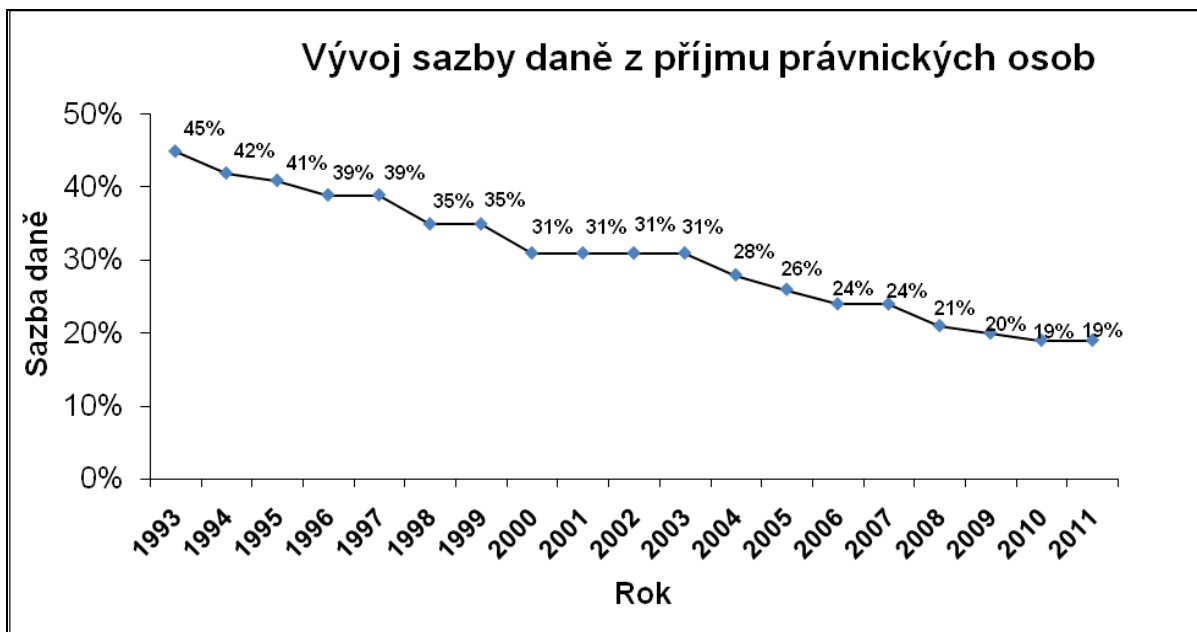
V roce 2010 sazba činila 19 % daně pro právnické osoby, v letošním roce 2011 zůstává sazba nezměněna. Od roku 2003 dochází k postupnému snižování daňové sazby, což znázorňuje graf č. 3.1.

⁹ zák. č. 6/1993 Sb., Česká národní banka ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ zák. č. 245/2006 Sb., o veřejných, neziskových zdravotnických zařízeních ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ § 20odst. 8 zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Graf č. 3.1: Vývoj sazby daně z příjmu právnických osob

Zdroj: vlastní zpracování

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok nebo hospodářský rok (tj. *zdaňovací období, které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden*).

Daňové přiznání se podává do konce třetího měsíce, tj. do 31. 3. po skončení zdaňovacího období. Výjimku tvoří právnické osoby, kterým zpracovává daňové přiznání daňový poradce. Ti podávají přiznání až do konce šestého měsíce, tj. 30. 6. po skončení zdaňovacího období. Poslední den pro podání daňového přiznání je současně i den splatnosti daně. Počet a výše záloh na daň se odvíjí od poslední známé daňové povinnosti.

3.1.1.2 Daně z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je v ČR upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon rozlišuje dva typy poplatníků:

- **poplatník s omezenou daňovou povinností:** jeho daňová povinnost se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí – rezident – fyzická osoba, která má na území ČR bydliště nebo se zde obvykle zdržuje.
- **poplatník s omezenou daňovou povinností:** má daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR – nerezident – fyzická osoba, která se na území ČR zdržuje pouze z důvodu studia nebo léčení, i ta, která se na území ČR obvykle zdržuje.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou (DZD):

- příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků (§6)
- příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti (§7)
- příjmy z kapitálového majetku (§8)
- příjmy z pronájmu (§9)
- ostatní příjmy (§10)

Tyto uvedené příjmy tvoří, tzn. dílčí základ daně (dále jen DZD).

Příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, se nezahrnují do základu daně a neuvádějí v daňovém přiznání. Mezi tyto příjmy řadíme příjmy podléhající dani dědické a darovací, příjmy z rozšířeného nebo zúženého společného jmění, úvěry a půjčky, příjem plynoucí poplatníkovi, který vypomáhá s domácími pracemi v ČR nebo zahraničí (au-pair), částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny, vklady do základního kapitálu (výjimka je vklad pohledávky)¹².

Od daně z příjmů fyzických osob jsou osvobozeny příjmy, které jsou uvedeny v § 4 zák. č. 568/1992 Sb., o dani z příjmů.

Základ daně fyzických osob se stanoví tak, že se nejprve zjistí DZD jednotlivých druhů příjmů za zdaňovací období. Za zdaňovací období se považuje pro účely daně z příjmu fyzických osob pouze kalendářní rok. Platí to i pro poplatníka, který účtuje v hospodářském roce. Plynou-li poplatníkovi ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více příjmů uvedených v § 6 – 10 ZDP, je základem daně součet DZD¹³. Od souhrnu DZD se odečítají nezdanitelné části základu daně § 15.

V případě, kdyby výdaje přesáhly příjmy z § 7 (příjmy z podnikání a jiné samostatné činnosti) a § 9 ZDP (příjmy z pronájmu) na základě údajů z účetnictví, daňové evidence nebo záznamů o příjmech a výdajích¹⁴, jednalo by se o daňovou ztrátu. Ztrátu pro daňové účely lze uplatnit pouze z těchto dvou příjmů. I případy, kdy poplatník při výkonu své činnosti měl pouze výdaje, jsou ztrátou. Daňovou ztrátu nebo její část, nelze uplatnit ve zdaňovacím období, ve kterém vznikla. Odečíst od základu daně ji lze v následujících pěti zdaňovacích obdobích.

Daňové přiznání podávají jednotlivé fyzické osoby do 31. března. V případě zpracování daňového přiznání daňovým poradcem lhůta pro podání se prodlužuje do 30. června.

Existují případy, kdy je daň vybírána srážkou. Jedná se zejména o vyplacené honoráře za příspěvky do médií, pokud jejich úhrn nepřesáhne v kalendářním měsíci 7 000 Kč. Dále výhry a ceny

¹² § 3 odst. 4 zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

¹³ § 5 odst. 2 zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ § 5 odst. 3 zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

z loterií, ceny z veřejných nebo sportovních soutěží, podílů na ziscích, výnosy z vkladů na vkladních knížkách, z výnosů obligací¹⁵. V tomto případě jsou veškeré daňové povinnosti přeneseny na osobu vyplácející příjem. Srážková daň v roce 2010 činila 15 %, což platí i pro rok 2011.

Daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků (§ 6)

Jsou to příjmy, které vyplácí zaměstnavatel zaměstnanci. Zaměstnavatel (plátce) je vždy povinen z těchto příjmů srazit daň nebo zálohu na daň za svého zaměstnance (poplatník) a odvést ji příslušnému správci daně.

Příjmy ze závislé činnosti jsou¹⁶:

- příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru (pracovní poměr, dohody o provedení práce, dohody o pracovní činnosti),
- příjmy ze služebního (příjmy vojáku a policistů) nebo členského poměru,
- příjmy z obdobného poměru, při kterém musí zaměstnanec dbát příkazu plátce (*příkazní smlouvy, nepojmenované smlouvy*),
- příjmy žáků a studentů z praktického výcviku,
- příjmy členů družstev, společníků a jednatelů společnosti s ručeným omezeným a komandistů v komanditních společnostech, a to i když nejsou povinni dbát příkazů jiné osoby,
- příjmy likvidátorů,
- odměny členů statutárních orgánů a dalších právnických osob (tantiémy),
- příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti nebo funkce bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo funkci, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nebo funkci nevykonává (náhrada mzdy při odškodnění pracovního úrazu vyplacená pojišťovnou, náhrada ušlé mzdy).

Za funkční požitky se považují¹⁷:

- funkční platy členů vlády, poslanců a senátorů Parlamentu České republiky a poslanci Evropského parlamentu, platy vedoucích ústředních úřadů státní správy,
- odměny za výkon funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích.

¹⁵ § 36 odst. 2 zák. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ § 6 odst. 1 zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ § 6 odst. 10 zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

Příjmy ze závislé činnosti, které nejsou předmětem daně¹⁸:

- náhrady cestovních výdajů v souvislosti s výkonem závislé činnosti do výše stanovené nebo umožněné zvláštním právním předpisem (zákoník práce) pro zaměstnance zaměstnavatele, jakož i hodnota bezplatného stravování poskytovaná zaměstnavatelem na pracovních cestách,
- hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, čistících a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů,
- náhrada za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce,
- částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele, aby je jeho jménem vydal, nebo částky, kterými zaměstnavatel hradí zaměstnanci prokázané výdaje, které za zaměstnavatele vynaložil ze svého tak, jako by je vynaložil přímo zaměstnavatel (částka, kterou zaměstnanec zaplatil jménem zaměstnavatele za vykonanou vstupní lékařskou prohlídku).

Od daně jsou osvobozené příjmy¹⁹:

- nepeněžité plnění vynaložené zaměstnavatelem na odborný rozvoj nebo rekvalifikaci zaměstnanců související s předmětem činnosti,
- hodnota stravování poskytovaného jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti,
- hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžitá plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti,
- nepeněžitá plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnancům FKSP, ze sociálního fondu, ze zisku po zdanění,
- hodnota nepeněžních darů do výše 2 000 Kč ročně poskytovaných z fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP), musí se vždy jednat o nepeněžní dar. Pokud hodnota je vyšší než 2 000 Kč, pak částka přesahující tuto hodnotu je zdanitelným příjmem zaměstnance. Nepeněžité dary lze poskytnout při životním výročí 50 let věku a každých dalších 5 let, při prvním odchodu do důchodu atd.,
- peněžní zvýhodnění plynoucí zaměstnancům v souvislosti s poskytováním bezúročných půjček nebo půjček s úrokem nižším než je obvyklá výše úroku, vyplacená zaměstnavatelem z FKSP. Od daně je osvobozeno pouze do výše 100 000 Kč u půjčky na bytové účely a do 20 000 Kč k překlenutí tíživé finanční situace.
- příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění se státním příspěvkem na účet jeho zaměstnance u penzijního fondu,

¹⁸ § 6 odst. 7 zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ § 6 odst. 9 zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

- příjem plynoucí ve formě daňového bonusu, aj.

Dílčí základ daně z § 6 ZDP se stanoví ze **super hrubé mzdy** rozšířené o sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem²⁰ (zaokrouhlené na celé koruny směrem nahoru).

Do roku 2008 měla Česká republika progresivní daňovou sazbu, která byla nahrazená jednotnou sazbou daně. V roce 2010 činila 15 % stejně jako v letošním roce 2011.

Zaměstnavatel strhává zaměstnancům daň, osoby výdělečně činné platí zálohy a každoročně podávají daňové přiznání.

Nezdanitelné částky

Tyto částky umožňují snížit základ daně a následně i daňovou povinnost poplatníka daně z příjmu fyzických osob v daňovém přiznání nebo na základě ročního zúčtování záloh z příjmu ze závislé činnosti zpracované zaměstnavatelem:

Odečet darů²¹

Od základu daně lze odečíst hodnotu darů poskytnutých obcím, krajům, organizačním složkám státu, právnickým osobám se sídlem na území ČR, jakož i právnickým osobám, které jsou pořadateli veřejných sbírek podle zvláštního zákona, a to na financování vědy a vzdělání, výzkumných a vývojových účelů, kultury, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat a jejich zdraví, na účely sociální, zdravotnické, ekologické, humanitární, charitativní, náboženské pro registrované církve a náboženské společnosti, tělovýchovné a sportovní, politickým stranám a politickým hnutím na jejich činnost, dále fyzickým osobám s bydlištěm na území ČR provozující školská a zdravotnická zařízení a zařízení na ochranu opuštěných zvířat nebo ohrožených druhů zvířat, na financování těchto zařízení, dále fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky, které jsou poživateli invalidního důchodu, anebo jsou nezletilými dětmi závislými na péči jiné osoby, na zdravotnické prostředky nejvýše do částky nehrazené zdravotními pojišťovnami a rehabilitační či kompenzační pomůcky, majetek usnadňující těmto osobám vzdělání a zařazení²².

Úhrnná hodnota daru musí činit minimálně 1 000 Kč, nebo alespoň částku přesahující 2 % základu daně, maximálně 10 % základu daně, tj. příjmu upraveného o povinné pojistné za zaměstnavatele. Daru lze odečíst v tom zdaňovacím období, ve kterém byly dary prokazatelně poskytnuty v rámci prováděného ročního zúčtování nebo daňového přiznání. Hodnota darů se prokazuje plátcí nebo správci daně potvrzením příjemce daru, z které musí jednoznačně vyplývat, kdo je příjemce

²⁰ § 6 odst. 13 zák. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

²¹ § 15 odst. 1 zák. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

²² § 15 odst. 1 zák. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

daru, účel, na který byl dar vynaložen, a kdy byl dar poskytnut. Jako potvrzení může sloužit darovací smlouva, která musí být písemná.

Odečet darů na zdravotnické účely

Od základu daně si může odečíst poplatník i hodnotu jednoho odběru krve a jejích složek (plazmy, krevních destiček, kostní dřeně a jiných složek). Bezpríspevkové dárcovství se oceňuje částkou 2 000 Kč.

Odečet úroků z úvěru ze stavebního spoření²³

Poplatník si může odečíst od základu daně částku, která odpovídá zaplaceným úrokům z úvěru ze stavebního spoření, z hypotečního úvěru banky nebo úvěru poskytnutého stavební spořitelnou ve zdaňovacím období. Jedná se o peněžní prostředky, které poplatník použije na financování bytových potřeb²⁴. Je-li více účastníků smlouvy na úvěr, uplatní odpočet buď jedna z nich, nebo každá z nich rovným dílem. Částka úroků, o kterou se snižuje základ daně z příjmu fyzické osoby, nesmí v úhrnu překročit v uplynulém zdaňovacím období částku 300 000 Kč všech poplatníků v téže domácnosti. Při placení úroků jen po část roku, nesmí uplatňovaná částka překročit 1/12 této maximální částky za každý měsíc placení úroku. Odpočet na penzijní připojištění se státním příspěvkem lze uplatnit v daňovém přiznání nebo při ročním zúčtování záloh.

Odečet na penzijní připojištění se státním příspěvkem²⁵

Od základu daně lze odečíst ve zdaňovacím období příspěvek zaplacený poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem podle smlouvy o penzijním připojištění uzavřené mezi poplatníkem a penzijním fondem. Ročně lze odečíst částku rovnající se úhrnu příspěvků zaplacených na penzijní připojištění za zdaňovací období sníženou o 6 000 Kč, maximálně však lze odečíst částku 12 000 Kč ročně. Nárok na odpočet poplatník prokazuje písemnou smlouvou o penzijním připojištění a potvrzením penzijního fondu o příspěvcích zaplacených poplatníkem na jeho penzijní pojištění se státním příspěvkem na uplynulé zdaňovací období do 15. 2. po skončení roku.

²³ § 15 odst. 3 zák. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ Podle § 15 odst. 3 zák. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu **bytovými potřebami** rozumí:

- výstavba bytového domu, rodinného domu, bytu;
- koupě pozemku za předpokladu, že bude na pozemku zahájena výstavba pro bytové potřeby;
- koupě bytového domu, rodinného domu včetně rozestavené stavby těchto domů a bytů;
- splacení členského vkladu nebo vkladu právnické osobě jejím členem;

²⁵ § 8 odst. 1 písm. e) zák. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

Odečet na soukromé životní pojištění²⁶

Od základu daně lze odečíst poplatníkem zaplacené pojistné ve zdaňovacím období na jeho soukromé životní pojištění podle pojistné smlouvy uzavřené mezi poplatníkem jako pojistníkem a pojištěným v jedné osobě a pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky podle zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví nebo jinou pojišťovnou usazenou na území členského státu Evropské unie. V případě, že výplata pojistného plnění je ve smlouvě sjednána až po uplynutí 60 měsíců od uzavření smlouvy, avšak nejdříve v roce, ve kterém dosáhne poplatník 60 let. Ročně lze odečíst částku rovnající se úhrnu maximálně 12 000 Kč. A to i v případě, že poplatník má uzavřeno více smluv s více pojišťovnami.

Nárok na odečet nezdanitelné částky poplatník prokazuje písemnou smlouvou o soukromém životním připojištění nebo pojistkou.

Odečet členských příspěvků zaplacených odborové organizací²⁷

V ročním zúčtování nebo v daňovém přiznání lze od základu daně odečíst členské příspěvky zaplacené ve zdaňovacím období členem odborové organizace této organizaci. Takto je možné odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, s výjimkou příjmů podle § 6 zdaněných srážkovou daní. Maximálně však do výše 3 000 Kč za kalendářní období. Nárok na odpočet se prokazuje potvrzením odborové organizace o výši zaplacených členských příspěvků.

Odpočet úhrady za zkoušky

Od základu daně ve zdaňovacím období lze odečíst úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání podle zákona o ověřování a uznání výsledků dalšího vzdělávání, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem ani nebyly uplatněny jako výdaj podle § 24 poplatníkem s příjmy dle § 7 ZDP. Ročně lze odečíst nejvýše však 10 000 Kč u poplatníka. U poplatníků se zdravotním postižením až ve výši 13 000 Kč a u poplatníků s těžším zdravotním postižením až 15 000 Kč. Nárok na odečet se prokazuje potvrzením o výši zaplacené úhrady za zkoušku ověřující výsledky dalšího vzdělání.

Slevy na dani a daňové zvýhodnění na vyživované dítě

Základní sleva, kterou si může fyzická osoba uplatnit, je sleva na poplatníka. Dále si může poplatník uplatnit slevu na manželku, případně slevu na poplatníka s částečným nebo plným invalidním důchodem, slevu na studenta, a to za podmínek uvedených § 35ba odst. 1 zákona o daních z příjmu. Stručný přehled slev na dani znázorňuje tabulka č. 3.2.

²⁶ § 8 15 odst. 6. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů.

²⁷ § 15 odst. 7 zák. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu ve znění pozdějších předpisů

Tab. č. 3.2: *Slevy na dani při ročním zúčtování za rok 2010*

Sleva	Výše slevy	Podmínky ovlivňující výši slevy u poplatníka
Na poplatníka	24 840 Kč	-
Na manželku/manžela dvojnásobek na manželku – držitelky průkazu ZTP/P	24 840 Kč	Vlastní příjem manželky/manžela, bez ohledu na to, zda byl-a nebo nebyl-a po celý rok manželkou/manželem, nesmí přesáhnout za zdaňovací období částku 68 000 Kč. V případě uzavření manželství v průběhu roku jde o částku 2 070 Kč za každý měsíc, na jehož počátku již byl-a manželkou/manželem poplatníka.
Výplata invalidního důchodu pro invaliditu I. nebo II. stupně	2 520 Kč	210 Kč za každý měsíc, na jehož počátku byl invalidní důchod pro invaliditu I. a II. stupně
Výplata invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně	5 040 Kč	420 Kč za každý měsíc, na jehož počátku byl invalidní důchod pro invaliditu III. stupně
Držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč	1 345 Kč za každý měsíc, na jehož počátku byl držitelem průkazu ZTP/P
Student	4 020 Kč	335 Kč za každý měsíc, na jehož počátku byl považován za studenta, maximálně do věku 26 let u prezenčního studia, do 28 let u studia doktorandského

Zdroj: *Abeceda mzdové účetní 2010*[3.]

Pozn.: V roce 2011 je zavedená povodňová daň v podobě slevy na poplatníka, která činí 23 640 Kč za rok.

Výše uvedené slevy na dani si může uplatnit každá fyzická osoba, tedy jak zaměstnanec, tak poplatník s příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti, poplatník s příjmy z kapitálového majetku, z pronájmu nebo poplatník, který má pouze ostatní příjmy podléhající zdanění. Slevy lze uplatnit ve výši 1/12 roční slevy za kalendářní měsíc, na jehož počátku byly splněny podmínky pro uplatnění nároku na snížení daně.

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě

Nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 11 604 Kč za rok má fyzická osoba, která vyživuje dítě žijící s ní v jedné domácnosti. Počet dětí a tím i výše násobku daňového zvýhodnění není zákonem omezená. U dítěte, které je držitelem průkazu ZTP/P se zvyšuje částka daňového

zvýhodnění na dvojnásobek. Poplatník o daňové zvýhodnění sníží vypočtenou daň podle § 35ba ZDP. Kdo se rozumí vyživovaným dítětem je uvedeno v § 35c odst. 6 ZDP.

Daňové zvýhodnění lze uplatnit formou:

- *slevy na dani*, kterou je možno uplatnit až do výše daňové povinnosti vypočtené za příslušné zdaňovací období,
- *daňového bonusu*, pokud na základě základu daně a uplatnění odečitatelných položek nebude vypočtená nulová nebo záporná daň z příjmu. Poplatník může daňový bonus uplatnit maximálně do výše 52 200 Kč.
- *slevy na dani a daňového bonusu*, je-li nárok poplatníka na daňové zvýhodnění na vyživované dítě vyšší než daňová povinnost za příslušné zdaňovací období. Do výše nulové daně uplatní poplatník slevu na dani a zbývající rozdíl do výše nároku na daňové zvýhodnění uplatní poplatník formou daňového bonusu, a to pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, ale maximálně daňový bonus do výše 52 200 Kč.

Příspěvky na sociální pojištění a zdravotní pojištění

Sociální pojištění je jedním z dalších příjmu do veřejného rozpočtu. Základem pojištění ČR je systém důchodového a nemocenského pojištění. V rámci systému nemocenského pojištění jsou vypláceny čtyři dávky. Nemocenská, podpora při ošetřování člena rodiny, peněžitá pomoc v mateřství a vyrovnávací dávky: starobní důchody, invalidní důchody (plné nebo částečné), pozůstalostní důchody (vdovský, vdovecký, sirotčí).

Sociální pojištění

Sociální pojištění, které odvádí zaměstnavatel za své zaměstnance:

- pojistné na nemocenské pojištění,
- pojistné na důchodové pojištění,
- příspěvky na státní politiku.

Vyměřovací základ u zaměstnance je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny, a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění (§ 5 odst. 1 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti). Plnění, které bylo

v peněžní nebo nepeněžní formě nebo formou výhody poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch se nazývá zúčtovaným příjmem.

Maximálním vyměřovacím základem zaměstnance pro placení pojistného je částka ve výši 72násobku průměrné mzdy. Kalendářní rok je rozhodným obdobím, z něhož se zjišťuje maximální vyměřovací základ zaměstnance. Tento základ je tvořen součtem vyměřovacích základů zaměstnance zjištěných v kalendářním roce, za který je maximální vyměřovací základ zjišťuje.

Výše pojistného se stanoví procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného za rozhodné období.

Sazby pojistného na sociální pojištění v roce 2010

Zaměstnanec (6,5 %):

- nemocenské pojištění	0 %
- důchodové pojištění	6,5 %
- příspěvek na státní politiku v nezaměstnanosti	0 %

Zaměstnavatel (25 %):

- nemocenské pojištění	2,3 %
- důchodové pojištění	21,5 %
- příspěvky na státní politiku v nezaměstnanosti	1,2 %

Zdravotní pojištění

Zaměstnavatel odvádí za zaměstnance pojistné na zdravotním pojištění ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu (z toho zaměstnanec zaplatí 4,5 % a zbytek, tj. 9 %, zaměstnavatel). Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

Úhm příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny, a které zaměstnavatel zúčtuje v souvislosti se zaměstnáním je nazýván vyměřovacím základem zaměstnance. Tento příjem může být poskytnut v peněžní nebo nepeněžní formě.

3.1.2 Nepřímé daně

Nepřímá daň je zahrnuta v ceně kupovaného zboží nebo poskytnutých služeb poplatníkovi, který tuto daň hradí v rámci své spotřeby, označuje se též jako daň ze spotřeby. Tuto daň státu platí jiná osoba než ta, která je této dani podrobena. Nepřímá daň může být selektivní (např. spotřební daň), která se týká pouze vybraných druhů zboží, nebo univerzální (např. daň z přidané hodnoty), která se týká veškerého zboží.

3.1.2.1 Daň z přidané hodnoty

Osobami podléhající této dani jsou osoby, fyzické a právnické, které uskutečňují ekonomickou činnost, buď ze zákona, nebo dobrovolně. Tyto osoby mají povinnost se registrovat v případě, že jejich obrat přesáhne částku 1 000 000 Kč za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců.

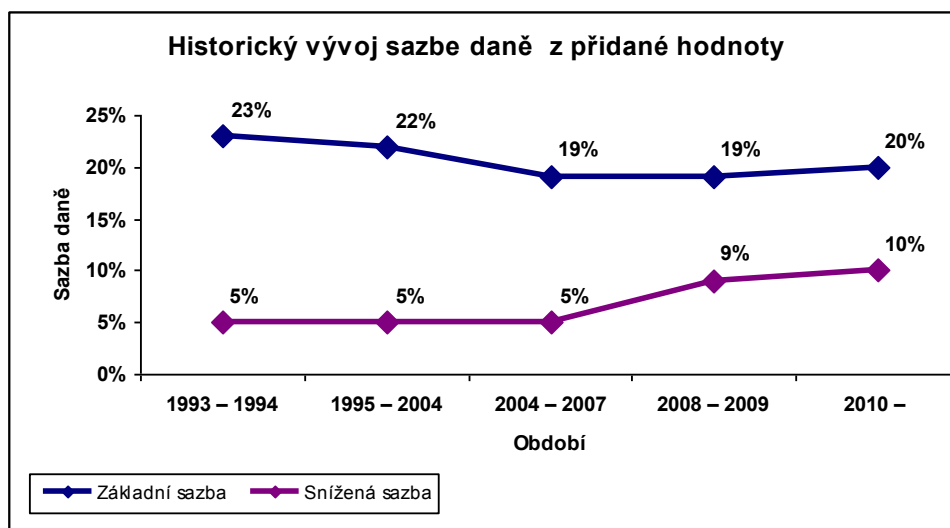
Předmětem daně je:

- dodání zboží nebo převod nemovitosti,
- poskytnutí služby,
- pořízení zboží z jiného členského státu,
- pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

Česká republika uplatňuje základní sazbu daně ve výši 20 % a jednu sníženou sazbu daně 10 %, která se uplatňuje u základních potravin, knih novin, časopisů, zdravotnických potřeb, sportovních činností, aj.

Osoby, které podléhají dani z přidané hodnoty, podávají daňové přiznání měsíčně nebo čtvrtletně v závislosti na výši svého obratu. Daňové přiznání k této dani musí podat plátce nejpozději do 25. dne po skončení zdaňovacího období a daň je splatná ve stejném termínu.

Graf č. 3.2: Vývoj sazeb daně z přidané hodnoty v ČR

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.2.2 Spotřební daň²⁸

Vztahuje se na výrobky dovezené nebo vyrobené v České republice. Předmětem spotřební daně jsou minerální oleje (benzín, nafta), líh, pivo, meziproducty a tabákové výrobky.

²⁸ Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních ve znění pozdějších předpisů.

3.1.3 Daně převodové

3.1.3.1 Daň dědická a darovací

Sazby daně se pohybují od 1 % - 40 % a jejich výše je stanovena v závislosti na příbuzenském či jiném vztahu mezi zůstavitelem – dárce a nabyvatelem (dědicem nebo obdarovaným) a na hodnotě majetku (darovaného, zděděného). Rodiče a děti, mezi nimiž probíhá dědictví nebo darování, jsou od těchto daní osvobozeni.

3.1.3.2 Daň z převodu nemovitosti

Daň platí převodce (prodávající). Daňovým základem je buď cena nemovitosti zjištěná na základě posudku, nebo skutečná prodejní cena, a to ta která je vyšší z těchto dvou cen. Sazba je stanovena ve výši 3 %.

3.1.4 Daně z nemovitostí

Tato daň se skládá ze dvou různých daní, a to z daně ze staveb a pozemků. Předmětem daně jsou pozemky a stavby na území ČR, které jsou zapsány v katastru nemovitostí. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

3.2 Daňový systém v Lucembursku

Obr. č. 3.4: Vlajka Lucemburska

Obr. č. 3.5: Státní znak

Obr. č. 3.6: Poloha Lucemburska v Evropě

Lucembursko je malý západoevropský vnitrozemský stát sousedící s Belgií, Německem a Francií. Je dědičnou konstituční monarchií. Od 7. října 2000 stojí v čele státu velkovévoda **Jindřich**.

Tento stát je jedním ze šesti zakládajících států Evropského společenství.

Výkonná moc se soustředí do rukou velkovévody a kabinetu. Tento kabinet se skládá z předsedy vlády a několika ministrů. Významnou institucí je Státní rada, která má 21 členů jmenovaných velkovévodou na doživotí. Rada v první řadě vykonává správní soudní moc a připravuje zákony.

Vláda se skládá z ministerského předsedy a 14 ministrů a ministryň, je odpovědná parlamentu. Parlament je jednokomorový. Poslanecká sněmovna má 60 poslanců volených v přímých všeobecných volbách poměrným systémem na 5 let.

Tab. č. 3.3: Základní ukazatele Lucemburska

Rozloha	2 586 km²
Počet obyvatel	502 207
Administrativní členění	3 okresy
Hlavní město	Lucemburk
Měna	euro
Úřední jazyk	lucemburština, němčina, francouzština
Člen EU	01. 01. 1952
Členství v mezinárodních organizacích	Benelux, EBRD, IBRD, MMF, NATO, OECD, OBSE, OSN, Rada Evropy, WTO

Zdroj: vlastní zpracování

Schéma č. 3.2.: *Daňová soustava Lucemburska*

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.1 Přímé důchodové daně²⁹

Jsou založeny na klasickém systému. Daň, která je uvalena na firemní a distribuovaný zisk je znovu zdaněn na straně akcionářů. U dividend vyplacených individuálním akcionářům se však v mnoha případech uplatňuje 50% osvobození, u podnikových akcionářů lze uplatnit za zákonem stanovených podmínek 50% nebo 100% osvobození [10]. Dividendy ani jiný distribuovaný zisk se neodečítá při stanovení nezdanitelného příjmu společnosti [10].

Rezidentní společnosti v Lucembursku nepodléhají pouze dani ze zisků korporací, ale také dani municipální (místní) obchodní daně ze zisku a dani z čistého bohatství.

3.2.1.1 Daň ze zisků korporací (Impôt sur le revenu des collectivités)

Této dani podléhají právnické osoby, které jsou rezidenty, neziskové organizace, pobočky a stálé provozovny právnických osob, které nejsou na území Lucemburska rezidenty. Právnickými osobami jsou zejména akciová společnost (Société Anonyme - SA), společnost s ručeným omezeným

²⁹ V roce 2011 plánují zavedení „krizové daně“ ve výši 0,8 % na všechny platy a příjmy z kapitálového majetku.

(Société à responsabilité limitée - SARL), veřejná obchodní společnost (Société en nom collectif), komanditní společnost (SCS), družstevní společnost zřízená jako SA (COOPSA), partnerství (SNC).

Dani ze zisku korporací podléhají veškeré zdanitelné příjmy. Jediným významnějším typem osvobození příjmu jsou domácí a zahraniční dividendy a kapitálové zisky, které splňují podmínky režimu částečného osvobození.

Daňové ztráty mohou být neomezeně přeneseny do dalších let. Ztráty nelze přenášet zpětně.

Sazba daně ze zisku korporací je 21 % u příjmů větší než 15 000 EUR. A navíc do fondu zaměstnanosti se odvádí, daňová přírážka ve výši 4 %³⁰ ze splatné daně. Skutečná daňová sazba tak činí 21,84 %.

Pro společnosti, jejichž zdanitelný příjem je menší než 15 000 EUR se uplatní 20% sazba daně. Srážková daň je 15 %.

Zdanitelným obdobím je kalendářní rok nebo finanční rok. Daňové přiznání musí být podáno nejpozději do 31. května následujícího zdaňovacího období. Daň je splatná do jednoho měsíce od obdržení výsledné daně. V průběhu zdaňovacího období musí firmy odvádět čtvrtletní zálohy na daň (k 10. březnu, 10. červnu, 10. září, 10. prosinci) podle výše poslední známé daňové povinnosti.

3.2.1.2 Municipální obchodní daň (Impôt commercial communal)

Tato daň je uvalena na všechny obchodní podniky, které se nacházejí na území Lucemburska bez ohledu na to, zda jsou rezidenty nebo nerezidenty. Obchodní daň se platí navíc k dani ze zisku firem. Vypočítá se podle pravidel pro daň ze zisku firem s určitými výjimkami. Uplatňuje se základní odpočet ve výši 17 500 EUR. Základní sazba obchodní daně činí jednotně 3 %, avšak daňový základ je v různých obcích násoben různými koeficienty (2 – 3,5). Daň není odečitatelná pro účely daně ze zisku firem³¹. Je vybírána obcí, kde má společnost své sídlo nebo místo vedení. Tuto daň jsou povinni platit i fyzické osoby, které vykonávají podnikatelskou činnost.

3.2.1.3 Osobní důchodová daň (Impôt sur le revenu des personnes physiques)

Tuto daň platí poplatníci, kteří jsou rezidenti Lucemburska, nebo nerezidentní poplatníci, kteří získávají příjmy ze zdrojů na území Lucemburska.

Za daňového rezidenta Lucemburska se považuje poplatník, který má své daňové bydliště nebo obvyklé bydliště v Lucembursku. Zdržuje-li se poplatník na území Lucemburska déle než 6 měsíců, je považován za rezidenta. Pro určení daňového pobytu není národnost relevantní.

³⁰ V roce 2011 uvažují o zvýšení přírážky do fondu ze 4 % na 5 %.

³¹ Efektivní sazba pro Luxemburg v roce 2009 činí 6,75% (3% * 2,25) a celkové zatížení je 28,59 % (21 % * 1,04 + 6,75%)

Předmětem daně z příjmů osobní důchodové daně jsou:

- příjmy z podnikání,
- příjmy ze zemědělství a lesnictví,
- příjmy ze svobodných povolání,
- příjmy ze zaměstnaneckého příjmu,
- příjmy z důchodu a renty,
- příjmy z movitého kapitálu,
- příjmy z pronájmu,
- příjmy z licenčních poplatků

Zdanitelný příjem může být jak v peněžitě tak v penězích ocenitelné hodnotě (firemní auto, ubytování).

Lucembursko má, jako jediný stát v Evropské unii, 17 daňových pásem. Jedná se o progresivní sazbu daně. Daň vypočtená podle výše uvedené tabulky se dále zvyšuje o 2,5 % přírážku do fondu zaměstnanosti³². Když přičteme k nejvyšší daňové sazbě tuto přírážku, je ve skutečnosti sazba 38,95 %.

Tab. č. 3.4: Sazby daně z příjmů fyzických osob

Zdanitelný příjem (EUR)	Sazba (%)	Zdanitelný příjem (EUR)	Sazba (%)
do 11 265	0	26 529 – 28 437	24
11 265 – 13 173	8	28 437 – 30 345	26
13 173 – 15 081	10	30 345 – 32 253	28
15 081 – 16 989	12	32 253 – 34 161	30
16 989 – 18 897	14	34 161 – 36 069	32
18 897 – 20 805	16	36 069 – 37 977	34
20 805 – 22 813	18	37 977 – 39 885	36
22 813 – 24 621	20	nad 39 885	38
24 621 – 26 529	22		

Zdroj: [35.]

Pozn.: V roce 2011 má dojít ke zvýšení maximální sazby daně z 38 % na 39 %. Má být zavedena zvláštní sazba daně pro roční příjem více než 250 000 EUR ve výši 42 %.

Každoročně každý zaměstnanec obdrží svou daňovou kartu podle svého bydliště s uvedenou daňovou kategorií na základě jejich osobního stavu (rozvedený, ovdovělí, ženatý/vdaná, svobodný). V případě, že má zaměstnanec dvě nebo více zaměstnání je mu zaslána karta pro každé zaměstnání.

³² V roce 2011 plánují zvýšení přírážky do fondu nezaměstnanosti z 2,5 % na 4 %.

Daňovou kartu předloží svému zaměstnavateli, který mi ji vyplní. Zaměstnanec jí předloží finančnímu úřadu, který ověří správnost výpočtu daňové povinnosti zaměstnance.

Ztráty z jedné kategorie příjmu mohou být započteny proti příjmům z jiné kategorie ve stejném roce s výjimkou ztrát z příjmů z movitého kapitálu.

Nezdanitelné části základu daně

Mimořádné výdaje na hospitalizaci, výživné na dítě do výše 3 480 EUR, výdaje na domácnost a péči o dítě do 3 600 EUR, úrokové výdaje, které nesouvisejí s osvobozeným 672 EUR, příspěvky na stavební spoření a úvěrové programy až do výše 672 EUR na jednoho člena domácnosti, pojistné na životní, zdravotní a jiné pojištění až do výše 672 EUR, alimenty vyplacené manželce/manželovi do výše 23 400 EUR na rok lze považovat za nezdanitelné části základu daně. Dále také dary nejméně v souhrnné hodnotě 120 EUR a maximální výše hodnoty darů, která je daňově uznatelná je 1 mil. EUR, nebo 20 % z celkového čistého příjmu. Speciální nezdanitelná část ve výši 4 500 EUR je určena manželům, kteří podléhají společnému zdanění manželů.

Slevy na dani

Slevy na dani z titulu dítěte má podobu měsíčního kreditu v částce 76,88 na jedno dítě. U zaměstnanců pak 300 EUR, 750 EUR pro rodiče samoživitele a 300 EUR pro osoby, které podnikají nezávisle svým jménem.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Pokud příjem poplatníků překročí určitý limit, částku 58 000 EUR, jsou povinni podávat daňové přiznání nejpozději do 31. března roku následujícím po zdaňovacím období. Lze požádat o prodloužení. Kromě zálohové daně ze mzdy mohou být zálohy na daň vybírány čtvrtletně v průběhu zdaňovacího období. Termíny jsou stejné jako u daně ze zisku korporací.

Sociální pojištění

Zaměstnavatelé jsou povinni za své zaměstnance odvádět příspěvky na sociální zabezpečení. Základ daně se skládá z hrubé mzdy a platů včetně věcných výhod a je omezen měsíční stropem ve výši 8 413,79 EUR (nesmí však překročit pětinašobek minimální mzdy).

Sazby pojistného na sociální pojištění v roce 2010[1.]

Zaměstnanec (12,35 %):

- zdravotní pojištění	2,95 %
- důchodové pojištění	8 %

- úrazové pojištění	0 %
- ochrana zdraví zaměstnanců	0 %
- pojištění pro případ potřeby	1,4 %

Zaměstnavatel:

- důchodové pojištění	8 %
- zdravotní pojištění	4,9 % (manuální pracující)
	2,95 % (duševně pracující)
- úrazové pojištění	0,45 % – 6 % (podle rizikovitosti práce)
- ochrana zdraví zaměstnanců	0,11%
- pojištění pro případ potřeby	0 %

Všechny typy odvodů jsou odečitatelné pro účely daně s výjimkou pojištění pro případ potřeby, který není daňově uznatelný.

3.2.2 Nepřímé daně

3.2.2.1 Daň z přidané hodnoty (Taxe sur la Valeur Ajoutée – TVA)

Osobami podléhající této dani jsou osoby, které uskutečňují ekonomickou činnost, vykonávají svobodná povolání a dovážejí zboží. Tyto osoby mají povinnost se registrovat v případě, že jejich obrat překročí výši 10 000 EUR za rok.

Předmětem daně je:

- dodání zboží,
- poskytnutí služby,
- pořízení zboží z jiného členského státu,
- pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu,
- dovoz zboží ze třetí země.

Lucembursko uplatňuje základní sazbu ve výši 15 %, dvě snížené sazby daně 12 % a 6 %. Lucembursko má výjimku, na jejímž základě může na vybrané zboží a služby (potravin, nápoje, léčiva, dětská obuv a oblečení, knihy, noviny, časopisy, hotelové služby, restaurační služby, vstupné na kulturní a jiná představení, použití sportovních zařízení, úprava odpadů a odpadních vod, sběr domovního odpadu, dopravu osoby, dodání a stavební práce na nových budovách, renovace a opravy obytných domů, lékařské vybavení, distribuci vody a surovou vlnu, služby rozhlasového a televizního vysílání) uplatňovat super sníženou sazbu ve výši 3 %. Snížená sazba daně ve výši 12% je uplatněna u vín, pohonných hmot a tabáku, reklamních služeb, reklamních tiskovin, pracích a čisticích prostředků atd.

6 % snížená daňová sazba se uplatňuje u plynu, elektřiny, dovozu uměleckých předmětů a jejich dodání za určitých podmínek.

Vývozy jsou v 0 % sazbě daně.

Tyto osoby jsou povinny podat nejméně roční přiznání daně z přidané hodnoty na základě svého ročního obratu, při větších obratech i čtvrtletně nebo měsíčně.

3.2.2.2 Spotřební daně (Droits d'accise)

Vztahují se na výrobky dovezené nebo vyrobené v Lucembursku. Jsou to ethanol a lihoviny vyrobené v Lucembursku, pivo, šumivá vína, sekty a polotovary, minerální oleje a tabák.

3.2.3 Majetkové daně

3.2.3.1 Daň z čistého bohatství (majetku)

Daň z bohatství se vypočítá z čistých aktiv (majetek podniku minus dluhy) na základě rozvahy ke konci zdaňovacího období. Sazba daně z čistého bohatství činí 0,5 %. Daň z čistého bohatství je ve výši 0,5 % z upravené čisté hodnoty aktiv společnosti a vztahuje se na poplatníky daně z příjmu právnických osob. Je možné osvobodit (podíly) či snížit daň. Platby této daně jsou odváděny vždy čtvrtletně, a to k 10. únoru, 10. květnu, 10. srpnu, 10. listopadu.

3.2.3.2 Daň z nemovitosti (Impôt foncier)

Daň z nemovitosti je vybírána od vlastníků nemovitého majetku. Sazba daně závisí na konkrétní obci a klasifikaci majetku. Základní sazba daně z nemovitosti u podnikových budov a nezastavených pozemků se pohybuje od 0,7 – 1 % v závislosti na lokalitě. Základní sazba se násobí místním koeficientem (100 – 800). V případě, že majetek slouží ke komerčním účelům či pronájmu, je daň vybírána od jednotlivců.

3.2.3.3 Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitosti

Sazba dědické daně se pohybuje od 2 % do 15 % v závislosti na blízkosti vztahu mezi zůstavitelem a nabyvatelem. Vypočtená částka se násobí koeficientem, který se pohybuje mezi 0,1 – 2,2.

Dani darovací na základě písemné darovací smlouvy podléhá obdarovaný ve vztahu ke všem získaným darům. Sazby daně se pohybují v závislosti na příbuzenském vztahu mezi dárce a obdarovaným a činí 1,8 – 14,4 %. Dary nemovitého majetku jsou navíc, s určitými výjimkami, zatíženy daní z převodu nemovitostí ve výši 1%.

Daň z převodu nemovitosti podléhá 6 % sazbě daně, plus 1 % předpis daně.

3.3 Daňový systém ve Švédsku

Obr. č. 3.7: Vlajka Švédska

Obr. č. 3.8: Státní znak

Obr. č. 3.9: Poloha Švédska v Evropě

Švédsko se nachází v severní Evropě na Skandinávském poloostrově. Hraničí na západě s Norskem a na severovýchodě s Finskem. Švédsko je pluralitní konstituční monarchií s jednokomorovým parlamentem, má tři úrovně vlády: národní, regionální a místní úroveň. V čele stojí král Karl XVI. Gustav od roku 1973.

Hlavním výkonným orgánem v zemi je vláda (Regering), která je odpovědná parlamentu. Skládá se z předsedy vlády a 22 ministrů. Premiér je volen nepřímo parlamentem.

Zákonodárným orgánem ve Švédsku je jednokomorový parlament (Riksdag) s 349 poslanci, kteří jsou voleni v přímých volbách na 4 roky. V čele parlamentu stojí předseda parlamentu (Per Westerberg) a jeho tři zástupci z jiných stran než je předseda.

Tab. č. 3.5: Základní ukazatele Švédska

Rozloha	449 964 km²
Počet obyvatel	9 347 899 (odhad 2010)
Měna	švédská koruna (SEK)
Administrativní členění	21 krajů
Hlavní město	Stockholm
Úřední jazyk	švédština
Člen EU	01. 01. 1995
Členství v mezinárodních organizacích	EBRD, G-6, G-9, G-10, IBRD, MMF, OECD, OBSE, OSN, WTO

Zdroj: vlastní zpracování

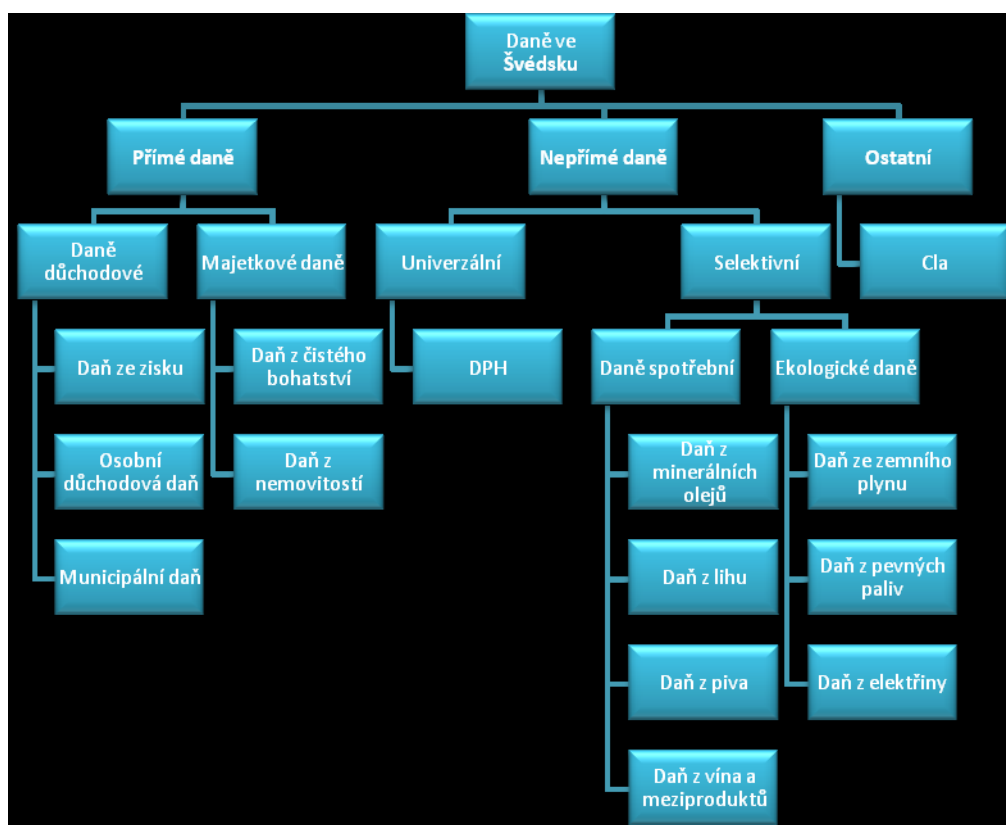
Daňový systém Švédska

Daňový systém ve Švédsku je relativně složitý jak co do struktury, tak celkové výše daňové kvóty. Daňovou soustavu zde tvoří přímé důchodové daně (propojené klasickým systémem), daň z čistého majetku, daň z nemovitostí a nepřímé daně (daň z přidané hodnoty a akcízy). Platby sociálního pojištění patří mezi další odvody daňového charakteru.

Švédský parlament určuje národní a státní daně. Nicméně místní úřady mají volnou ruku při rozhodování o výši daně z příjmu v jejich municipalitách (obcích) a okresech.

Výběr daní a poplatků je v kompetenci daňového úřadu „Skatteverket“. Placení daní sleduje daňová agentura, daňové podvody jsou velmi přísně trestány.

Schéma č. 3.3: *Daňový systém ve Švédsku*

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.1 Přímé důchodové daně

3.3.1.1 Daň ze zisku korporací (Bolagsskatt)

Poplatníci daně z příjmů korporací jsou společnosti založené podle švédského zákona o společnostech. Jedná se zejména o veřejné akciové společnosti (*Publikt Aktiebolag – AB Pub*) a společnosti s ručeným omezeným (*Privat Aktiebolag – AB*), veřejné obchodní společnosti (*Handelsbolag – HB*), komanditní společnosti (*Kommanditbolag – KB*) a dále také asociace, nadace,

pobočky a stálé provozovny právnických osob, které nejsou rezidenty Švédska a další skupiny vyjmenované v zákoně. Neomezené daňové povinnosti podléhají rezidentní společnosti. Nerezidentní společnosti mají pouze omezenou daňovou povinnost. Nejdůležitějšími typy osvobozených příjmů jsou zákonem kvalifikované vnitropodnikové dividendy a kapitálové příspěvky akcionářům [10].

Veškeré výdaje, včetně příspěvků na sociální pojištění, vynaložené na dosažení a zabezpečení zdanitelného příjmu jsou odečitatelné.

Daňové ztráty mohou být přeneseny do dalších let bez omezení.

Sazba daně z příjmů korporací je 26,3 %. Srážkové dani nepodléhají dividendy, úroky a licenční poplatky vyplacené společností, které jsou švédskými rezidenty.

Zdaňovacím obdobím je fiskální rok, který musí odpovídat 12měsíčnímu období a musí končit 31. prosince, 30. dubna, 30. června nebo 31. srpna.

Daňové přiznání musí být podáno do 31. března vyměřovacího roku. Předběžný daňový výměr je vydán každé společnosti, aby stanovil odhadovaný příjem a splatnou daň. Tento výměr je vydán na základě předběžného přiznání podaného společností do 30. listopadu roku předchozího před daným zdaňovacím obdobím. Předběžná daň se platí v měsíčních splátkách v průběhu zdaňovacího období. Na základě ročního daňového přiznání je stanoven konečný daňový výměr. Daňový nedoplatek musí být zaplacen do 90 dnů od data finálního daňového výměru, přeplatek na dani je vrácen.

Pro založení podniku je nutno zažádat o F-daňovou kartu (F-skattsedel) a registrovat podnik k odvodu DPH.

3.3.1.2 Osobní důchodová daň

Fyzická osoba ve Švédsku podléhá dvěma daním, státní dani z příjmu fyzických osob a místní dani z příjmu fyzických osob.

▪ Státní daň z příjmu fyzických osob (Inkomstskatt)

Švédští daňoví rezidenti podléhají státní dani ze svých celosvětových příjmů, nerezidenti pouze ze svých příjmů ze zdrojů na území Švédska. Rezident je osoba, která má na území Švédska trvalé bydliště, nebo se zde zdržuje déle jak 183 dní v průběhu zdaňovacího období (12 měsíců), i když nemá v úmyslu zůstat ve Švédsku trvale. Manželé a děti jsou zdaňovány zvlášť pro účely daně z příjmů.

Zdanitelný příjem snížený o odpochty je základem daně. Veškerý příjem získaný poplatníkem, v penězích nebo naturáliích (jídlo zdarma, bezplatné ubytování, služební vozy atd.), se zdaňuje.

Jednotlivé druhy příjmů se rozdělují na následující kategorie:

- příjmy z podnikání,
- příjmy ze zaměstnání,
- kapitálové příjmy (příjmy z podeje investičního majetku, zisky z prodeje nemovitosti atd.).

Kapitálové příjmy jsou zdaněny odděleně od příjmů ze zaměstnání ve výši 30 %. Nejsou předmětem místní daně z příjmu.

Nejdůležitější osvobozené příjmy jsou:

- výtěžky ze životního pojištění,
- podpory,
- stipendia,
- určité typy dividend.

Od základu daně si daňoví poplatníci mohou odečíst výživné (poplatník je oprávněn si odečíst částku pravidelně vyplacenou bývalé manželce/manželovi jako výživné). Také si mohou snížit základ daně o zaplacené pojistné na soukromé penzijní pojištění, pokud jsou účastníky smlouvy o penzijním připojištění uzavřené mezi poplatníkem a penzijním fondem. Jde však maximálně o částku 12 000 SEK ročně.

Nezdanitelné části základu daně

Základní příspěvek se pohybuje mezi 12 500 SEK a 32 700 SEK v závislosti na výši příjmů.

Slevy na dani

Poplatníci mají nárok na slevu na dani ve výši 100 % zaplacených příspěvků na důchodové pojištění.

Tab. č. 3.6: Daňové sazby jsou klouzavě progresivní

Zdanitelný příjem (SEK)	Sazba v daném příjmovém pásmu (%)
0 – 372 100	0
372 100 – 523 700	20
nad 532 700	25

Zdroj: <http://www.taxrates.cc>

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Daňové přiznání se podává na začátku května následujícího roku po zdaňovacím období (3. květen v roce 2010). Daňové přiznání lze podat ve formě formuláře, elektronicky nebo telefonicky. Na základě centrální evidence příjmů a majetku obdrží soukromý daňový subjekt od daňové agentury již vyplněný formulář a je-li s ním srozuměn, potvrdí jej písemně či telefonicky.

- **Místní daň z příjmů fyzických osob (Kommunal inkomstskatt/kommunalskatt)**

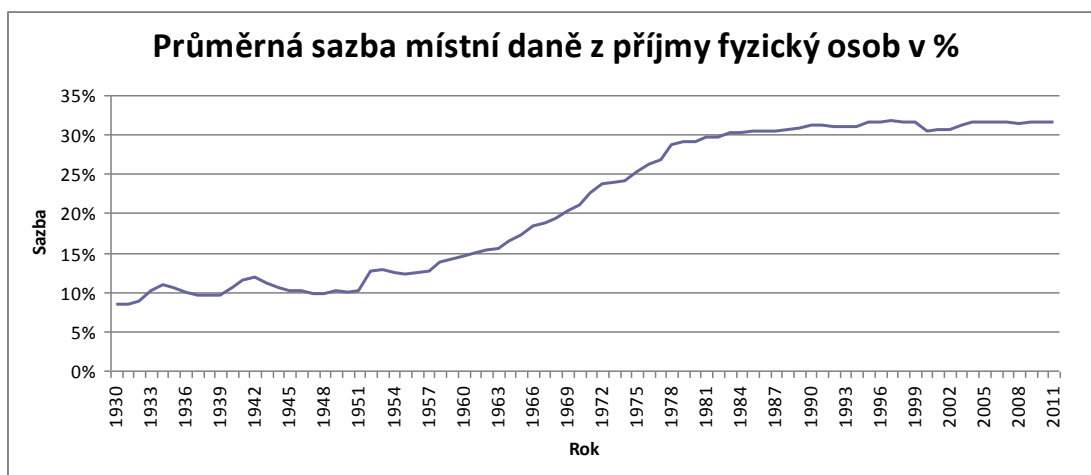
Poplatníci s neomezenou daňovou povinností podléhají místní dani z příjmů fyzických osob. Tato daň je uvalena na příjmy ze závislé činnosti (mzdy, platy, důchody, jiné podobné druhy odměn) a příjmy z podnikání nezapsaných v Obchodním rejstříku. Základ daně je stejný jako státní daň z příjmů.

Je to daň, která je hlavně příjmem obcí. Je vybírána v paušální výši, v závislosti na trvalém bydlišti. Průměrná sazba této daně z příjmů fyzických osob v roce 2010 činí 31,56 %.

Před rokem 2000 místní daň z příjmů zahrnovala i daň z kostela, ale od tohoto roku platí členové církví církevní daň (průměrná církevní daň v roce 2010: 0,99 %) a jiní jen poplatky za pohřeb (2010: 0,22 %).

Od roku 2007 lze tuto daň snížit o daň z pracovních příjmů, která se odvíjí od výše příjmů ze závislé činnosti.

Graf č. 3.3: Vývoj místní sazby daně z příjmů fyzických osob

Zdroj: www.ekonomifakta.se

Sociální pojištění

Zaměstnavatele jsou povinni odvádět příspěvky na sociální zabezpečení za své zaměstnance. U zaměstnanců je základem pro výpočet příspěvků na sociální zabezpečení hrubá mzda a neexistuje žádný strop pro vyměřovací základ. Příspěvky jsou odečitatelné pro účely firemní daně.

Sazby pojistného na sociální pojištění v roce 2010:

Zaměstnanec (7 %)

Většinu příspěvků na sociální pojištění platí za zaměstnance zaměstnavatelé. Zaměstnanci platí pouze 7% pojistné na důchodové pojištění, tato částka je vypočítaná z příjmu do výše 412 377 SEK (max. 28.900 SEK). Zaměstnanci ve věku 65 let a více jsou od odvodu osvobozeni.

Zaměstnavatel (31,42 % [26.]):

- důchodové pojištění	10,21 %
- zdravotní pojištění	5,95 %
- na nezaměstnanost a jiná opatření pracovního trhu	4,65 %
- penzijní pozůstalostní pojištění	1,70 %
- rodičovské pojištění	2,2 %
- pracovní úrazové pojištění	0,68 %
- všeobecná daň ze mzdy	6,03 %

Zaměstnanci narození v roce 1937 a dříve platí zaměstnavatelé namísto plateb sociálního pojištění speciální daň ze mzdy ve výši 24,26 %. U zaměstnanců ve věku mezi 18 až 25 lety je sazba 15,06 %.

3.3.2 Nepřímé daně

3.3.2.1 Daň z přidané hodnoty (Moms/mervärdeskatt)

Osoby podléhající této dani jsou osoby, které uskutečňují zdanitelná plnění. Osoby, kterým zdanitelný příjem za 12 měsíců (fiskální rok) překročí obrát 1 mil. SEK, jsou povinny se registrovat k dani z přidané hodnoty. Ostatní osoby se mohou zaregistrovat dobrovolně.

Předmětem daně je:

- dodání zboží,
- poskytnutí služby,

- pořízení zboží z jiného členského státu,
- dovoz zboží ze třetí země.

Švédsko má společně s Dánskem a Maďarskem nejvyšší základní sazbu daně z přidané hodnoty v EU, která činí 25 %. Mimo to má ještě dvě snížené sazby daně ve výši 12 % a 6 %. Sazba 12 % se uplatňuje u potravin, uměleckých děl poskytnutých umělcem, dovozu uměleckých děl, sbírkových předmětů a starožitností, ubytování v hotelech nebo v kempech. Snížená sazba ve výši 6 % se uplatňuje u knih, novin, časopisů, hudebnin, osobní dopravy, vstupenek na koncerty, cirkusy, kina, divadla a opery, soukromá muzea a knihovny, zoo, vstupenek na sportovní akce atd.

Lékařské a zubařské služby, vzdělávací služby, bankovní a finanční služby (ale nikoliv finanční konzultační služby), pojišťovací služby, leteckého paliva jsou od této daně osvobozeny.

Daňové přiznání se podává měsíčně, čtvrtletně nebo ročně, nejpozději do 26. dne od skončení zdaňovacího období. Daň je splatná u společností, jejichž obrat je menší než 40 mil. SEK, nejpozději do 12. dne každého měsíce. U společností, jejichž obrat je větší než 40 mil. SEK, se platí dvakrát za měsíc, a to ke 12. a 26. dni každého měsíce.

3.3.2.2 Spotřební daň (Punktskatt)

Vybírá se z některých druhů dováženého zboží, např. alkohol, tabák a energie.

3.3.3 Majetkové daně

3.3.3.1 Daň z nemovitosti (Fastighetsskatt)

Daň je vybírána ze všech typů nemovitostí využitelných jako komerční budovy či průmyslové pozemky. Základem pro daň je cena nemovitosti. Na komerční budovy je uvalena sazba 1 %, na průmyslové pozemky 0,5 %. Tato daň se do konce roku 2007 týkala také nájemních bytů. Od 1. ledna 2008 došlo ke zrušení daně z nemovitosti a místo toho byl stanoven místní poplatek za prostory určené k bydlení. Základem pro tento poplatek je cena nemovitosti. Maximální odvod je stanoven na 6 387 SEK nebo 0,75 % z hodnoty nemovitosti pro rodinné domy nebo na 1 277 SEK nebo 0,4 % z hodnoty bytu. Nové budovy určené k bydlení jsou od tohoto poplatku na prvních 5 let osvobozeny. Na dalších 5 let je poplatek snížen o 50 %. Daň je odečitatelná pro účely firemní daně.

3.3.3.2 Daň dědická (Arvsskatt), daň darovací (Gavoskatt)

Tyto daně byly zrušeny s účinností k 1. 1. 2005.

4. Komparace daňového zatížení a daňové progresivity

Při měření daňového zatížení obyvatel se používá ukazatel daňové kvóty, který je stanoven poměrem celkových příjmů veřejných rozpočtů plynoucích z daní k hrubému domácímu produktu (GDP) v běžných cenách [11]. Tento ukazatel je nejvíce používaným ukazatelem při mezinárodním srovnávání pro určení výkonnosti ekonomiky států. Hrubý domácí produkt je celková peněžní hodnota statků a služeb vytvořená za dané období na určitém území. [11].

Nižší daňová kvóta znamená menší část celkově vytvořeného produktu, která proteče ve formě povinných plateb veřejnými rozpočty. Opakem je vysoká daňová kvóta, která obvykle značí drahý sociální stát, zaplacen samotnými poplatníci.

Známe dvě formy vyjadřování daňové kvóty³³:

- *jednoduchá daňová kvóta*

$$\text{Daňová kvóta (v \%)} = \frac{\text{Celkové daňové výnosy}}{\text{GDP}} * 100$$

(4.1)

- *složená daňová kvóta*

$$\text{Daňová kvóta (v \%)} = \frac{\text{Celkové daňové výnosy} + \text{výnosy sociálního pojištění}}{\text{GDP}} * 100$$

(4.2)

Konkrétní „daňové břemeno“ jednotlivých daňových poplatníků zákon vyjádřit nemůže. K posouzení reálné výše daňového břemene je nutné využít jiného kritéria, např. „efektivního zdanění“, respektive „efektivní daňové sazby“, což je kritérium, které využívá daňová teorie k hodnocení daňového břemene.

Toto kritérium může být vymezeno různými způsoby v závislosti na definici daňové povinnosti.

Efektivní daňová sazba³⁴:

$$\text{efektivní daňová sazba (A)} = \frac{\text{daň po slevě}}{\text{hrubá mzda}}$$

(4.3)

³³ ŠIROKÝ, J. a kol. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8(vzorečky 7-8).

³⁴ ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie s praktickou aplikací*, 2 vydání, Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

nebo

(4.4)

$$\text{efektivní daňová sazba (B)} = \frac{\text{daň} + \text{pojistné pracené zaměstnancem}}{\text{hrubá mzda}}$$

Progresivní osobní důchodové daně se také vypočítávají pomocí hodnot hrubého domácího produktu a odpovídající daňové povinnosti.

Jelikož je daňová progresivita zkoumána na určitém důchodovém intervalu nebo v čase, jedná se o tokovou veličinu. Progresivita daně míru rozdílnosti daňové zátěže jednotlivých poplatníků podle výše jejich příjmů charakterizuje.

Ukazatelé progresivity daní se dělí.[6.]:

- bodové neboli lokální
- intervalové
- globální.

K výpočtu ukazatelů intervalové progresivity, postačuje znát daň a důchod alespoň ve dvou bodech důchodové škály – obvykle nejnižší a nejvyšší důchod zkoumané populace.

Můžeme použít tyto vzorce³⁵:

- **progresivita průměrné sazby (PAR)** - měří poměr změny průběrné sazby ke změně příjmů

$$\text{PAR} = \frac{\frac{T_1}{Y_1} - \frac{T_0}{Y_0}}{Y_1 - Y_0} \quad (4.5)$$

Ukazatel daňové progresivity	Charakter daně		
	<i>Proporcionální daň</i>	<i>Progresivní daň</i>	<i>Regresivní daň</i>
Progresivita průměrné sazby (PAR)	0	>0	<0

³⁵ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie s praktickou aplikací*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8. (vzorečky a tabulky 129-130)

- **progresivita daňové povinnosti (PTO)** – představuje elasticitu daňové povinnosti vzhledem k příjmu před zdaněním

$$PTO = \frac{\frac{T_1 - T_0}{T_0}}{\frac{Y_1 - Y_0}{Y_0}} \quad (4.6)$$

Ukazatel daňové progresivity	Charakter daně		
	<i>Proporcionální daň</i>	<i>Progresivní daň</i>	<i>Regresivní daň</i>
Progresivita daňové povinnosti (PTO)	1	>1	<1

- **progresivita příjmů po zdanění (PEAT)** – vyjadřuje elasticitu příjmu po zdanění vzhledem k příjmu před zdaněním

$$PEAT = \frac{\frac{(Y_1 - T_1) - (Y_0 - T_0)}{(Y_0 - T_0)}}{\frac{Y_1 - Y_0}{Y_0}} \quad (4.7)$$

Ukazatel daňové progresivity	Charakter daně		
	<i>Proporcionální daň</i>	<i>Progresivní daň</i>	<i>Regresivní daň</i>
Progresivita příjmu po zdanění (PEAT)	1	<1	>1

Legenda:

Y - důchod

T - vypočtená daňová povinnost k tomuto důchodu

0 a 1 - krajní body příjmového intervalu, na němž se progresivita měří

Měření daňové progresivity a jejich změn je důležité pro konkrétní stanovení dopadů provedených novel daňové legislativy nebo zjišťování, ve kterém intervalu důchodového rozpětí dochází k největší progresivitě.

4.1 Srovnání daňového zatížení a daňové progresivity

V této kapitole jsou popsány všechny potřebné údaje, data, vzorce pro výpočty daňového zatížení, daňové progresivity, čistých mezd v jednotlivých zemích. Rozebrány jsou na příkladu poplatníka. Ten uplatňuje jen základní slevu na poplatníka nebo nezdánitelnou částku základu daně a je bezdětný.

Při výpočtu vycházím z průměrných hrubých mezd za rok a používám násobky průměrných mezd 0,67; 1,00; 1,33; dle klasifikace OECD. Protože většina poplatníků nedosahuje průměrných mezd, jsou podle mého názoru tyto násobky nejvhodnější, neboť se tak zohlední poplatníci s nižšími a vyššími mzdami než jsou průměrné hrubé mzdy za rok.

Vzorec 4.3 Efektivní daňová sazba A jsem použila pro výpočet daňového zatížení, jedná se o poměr daňové povinnosti k hrubému příjmu. Vzorec 4.4. Efektivní daňová sazba B zohledňuje daňovou povinnost i platby sociálního pojištění zaměstnance a hrubého příjmu.

Při výpočtu progresivity daňové povinnosti jsem vycházela ze vzorce 4.6. Jedná se o poměr procentní změny daňové povinnosti k procentní změně příjmů před zdaněním. Představuje elasticitu daňové povinnosti vzhledem k příjmu před zdaněním.

Podle postupů popsaných v předchozích kapitolách a podle daňových předpisů vybraných zemí EU jsem vypočetla čisté mzdy. Podíl čistých mezd jsem zjistila jako poměr čisté mzdy a hrubé mzdy.

Všechny vypočítané výsledky jsem pro srovnání přepočítala na stejnou měnu – české koruny. Použila jsem přepočec České národní banky k 15. 3. 2011.

4.1.1 Předpoklady výpočtu daně a daňového zatížení

4.1.1.1 Výpočet daňového zatížení v České republice

- povinnost odvodu 6,5% na sociální zabezpečení a 4,5 % na zdravotní pojištění zaměstnance,
- možnost uplatnit slevu na poplatníka ve výši 28 840 Kč,
- základ daně zaokrouhlujeme na celé 100 Kč dolů,
- průměrná roční mzda v roce 2010 činí 287 412 Kč,
- sazba daně z příjmu fyzických osob činí 15 %.

Tab. č. 4.1: **Daňové zatížení v České republice**

	Při průměrné mzdě	Při 0,67 násobku průměrné mzdy	Při 1,33 násobku průměrné mzdy
Průměrná roční hrubá mzda	287 412 Kč	192 566 Kč	382 258 Kč
Pojistné (11%)	31 616 Kč	21 183 Kč	42 049 Kč
Super hrubá mzda	385 133 Kč	258 039 Kč	512 226 Kč
Základ daně (zaokrouhlený na 100 Kč dolů)	385 100 Kč	258 000 Kč	512 200 Kč
Daň (15%)	57 765 Kč	38 700 Kč	76 830 Kč
Sleva na dani	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Konečná daň	32 925 Kč	13 860 Kč	51 990 Kč
Konečná daň + pojistné zaměstnance	64 541 Kč	35 043 Kč	94 039 Kč
Daňové zatížení v % A	11,46%	7,20%	13,60%
Daňové zatížení v % B	22,46%	18,20%	24,60%

Zdroj: vlastní zpracování

Pozn.: Daňové zatížení A (daň po slevě / hrubá mzda)

Daňové zatížení B (daň po slevě + sociální poj. + zdravotní pojištění / hrubá mzda)

4.1.1.2 Výpočet daňového zatížení v Lucembursku

- povinnost odvést 12,35 % (důchodové pojištění 8 %, zdravotní pojištění 2,95 %, pojištění pro případ potřeby 1,4 %),
- základ daně nezaokrouhlujeme,
- průměrná roční mzda v roce 2009 činila 48 444 €,
- progresivní sazba daně,
- povinné příspěvky na sociální zabezpečení hrazené zaměstnancem jsou odečitatelné pro účely daně s výjimkou pojištění pro případ potřeby 10,95 % (důchodové pojištění 8 %, zdravotní pojištění 2,95 %),
- zaměstnanci mají nárok na slevu na dani ve výši 300 € ročně,
- vypočtenou daň zvýšíme o 2,5 % přírážky do fondu nezaměstnanosti.

Tab. č. 4.2: **Daňové zatížení v Lucembursku**

	Při průměrné mzdě (EUR)	Při průměrné mzdě (Kč)	Při 0,67 násobku průměrné mzdy (Kč)	Při 1,33 násobku průměrné mzdy (Kč)
Průměrná roční hrubá mzda	48 444 €	1 179 127 Kč	790 015 Kč	1 568 239 Kč
Pojistné (12,35 %)	5 983 €	145 622 Kč	97 567 Kč	193 677 Kč
Základ daně	43 139 €	1 050 013 Kč	703 498 Kč	1 396 528 Kč
Daň	16 803 €	408 980 Kč	210 539 Kč	543 948 Kč
Sleva na dani	300 €	7 302 Kč	7 302 Kč	7 302 Kč
Konečná daň	16 503 €	401 678 Kč	203 237 Kč	536 646 Kč
Konečná daň + pojistné zaměstnance	22 486 €	547 300 Kč	300 804 Kč	730 323 Kč
Daňové zatížení v % A	34,07%	34,07%	25,73%	34,22%
Daňové zatížení v % B	46,42%	46,42%	38,08%	46,57%

Zdroj: vlastní zpracování

Pozn.: Daňové zatížení A (daň po slevě / hrubá mzda)

Daňové zatížení B (daň po slevě + sociální poj. + zdravotní pojištění / hrubá mzda)

4.1.1.3 Výpočet daňového zatížení v Švédsku

- povinnost odvést pojistné na důchodové pojištění ve výši 7 % (zaokrouhlí se na stokoruny nahoru),
- sleva na dani ve výši zaplacených příspěvků na důchodové pojištění,
- průměrné příspěvky na pohřebné činí 0,22 % (zaokrouhlení na celé koruny nahoru),
- průměrná roční mzda v 2009 činila 356 700 SEK,
- průměrná sazba místní daně v 2010 31,56 %,
- klouzavě progresivní sazba daně.

Tab. č. 4.3: **Daňové zatížení ve Švédsku**

	Při průměrné mzdě (SEK)	Při průměrné mzdě (Kč)	Při 0,67 násobku průměrné mzdy (Kč)	Při 1,33 násobku průměrné mzdy (Kč)
Průměrná roční hrubá mzda	356 700 kr	969 100 Kč	649 000 Kč	1 288 900 Kč
Základní příspěvek	12 500 kr	34 000 Kč	60 100 Kč	34 000 Kč
Pojistné (7 %)	25 000 kr	67 900 Kč	45 500 Kč	78 600 Kč
Základ daně	344 200 kr	935 100 Kč	589 000 Kč	1 254 900 Kč
Státní daň	0 kr	0 Kč	0 Kč	48 797 Kč
Místní daň (31,56 %) ³⁶	108 630 kr	295 146 Kč	185 903 Kč	396 072 Kč
Příspěvek na pohřeb (0,22%)	757 kr	2 057 Kč	1 296 Kč	2 761 Kč
Daň	109 387 kr	297 204 Kč	187 199 Kč	447 631 Kč
Sleva na dani	46 052 kr	125 122 Kč	89 789 Kč	137 077 Kč
Konečná daň	88 335 kr	240 007 Kč	143 056 Kč	390 434 Kč
Konečná daň + pojistné zaměstnance	113 335 kr	307 932 Kč	188 701 Kč	468 955 Kč
Daňové zatížení v % A	24,77%	24,77%	22,04%	30,29%
Daňové zatížení v % B	31,78%	31,78%	29,08%	37,31%

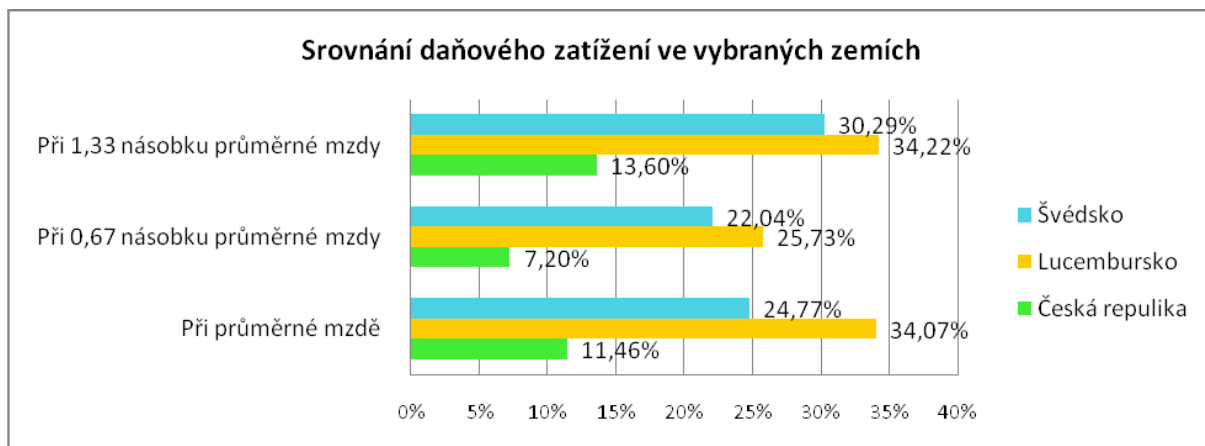
Zdroj: vlastní zpracování

Pozn.: Daňové zatížení A (daň po slevě / hrubá mzda)

Daňové zatížení B (daň po slevě + sociální poj. + zdravotní pojištění / hrubá mzda)

Grafické znázornění daňového zatížení

Graf č. 4.1: **Srovnání daňového zatížení ve vybraných zemích (dle vzorce A)**

Zdroj: vlastní zpracování

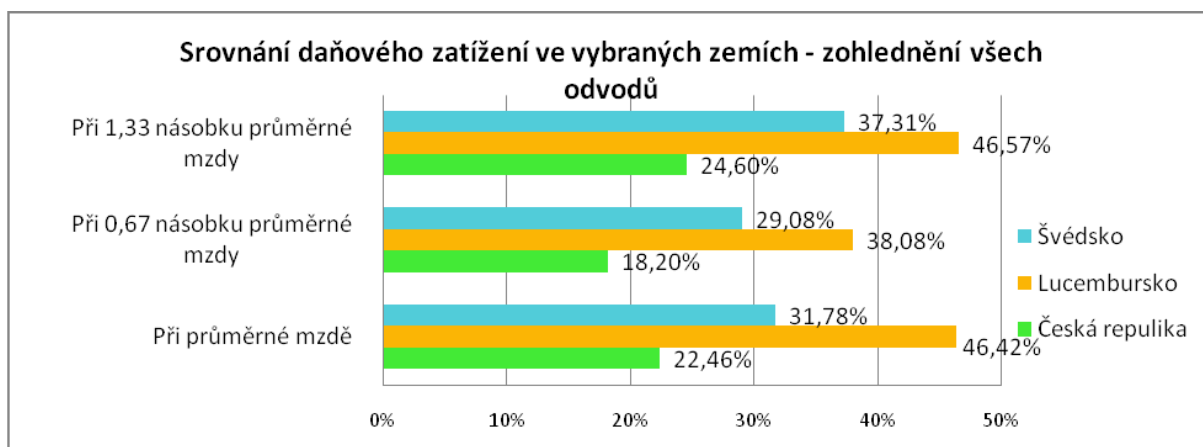
³⁶ Proti místní dani, lze uplatnit slevu na dani pro příjem z výdělečné činnosti, který závisí na výši příjmů

Pro lepší přehlednost jsem provedla srovnání daňového zatížení ve vybraných zemích pomocí grafického znázornění. Z grafu č. 4.1, který zobrazuje daňové zatížení vypočítané bez zohlednění sociálního a zdravotního pojištění, vyplývá, že daňoví poplatníci ČR odvádějí z průměrných mezd asi 11,46 % na daních, ve Švédsku jsou tyto odvody při průměrné mzdě o 13,31 % vyšší než u nás, což činí 24,77 %. V Lucembursku jsou však tyto odvody při průměrných mzdách nejvyšší, a to ve výši 34,07 %.

Daňové zatížení při 1,33násobku průměrné mzdy ukazuje, že při vyšší mzdě je vyšší i daňové zatížení. V České republice činí 13,60 %, ve Švédsku 30,29 % a v Lucembursku 34,22 %. Zatímco v Lucembursku vyšší mzda znamená relativně nízký nárůst v placení daní (o 0,15 %), ve Švédsku je daňové zatížení nejvyšší, a to o 5,52 %. V České republice je tento nárůst o 2,14 %. Z výpočtů tedy vyplývá, že daňové zatížení ve Švédsku při násobku 1,33 u je o 16,69 % vyšší než v ČR při 1,33násobku a v Lucembursku dokonce při tomto násobku o 20,62 % vyšší než v ČR.

Porovnáme-li nižší mzdy, než jsou průměrné, tedy při násobku 0,67, zjistíme, že nejvyšší odvody daňové povinnosti jsou v Lucembursku, což je 25,73 %, tedy o 18,53 % více než v ČR, kde odvody daňové povinnosti činí 7,20 %. V porovnání ČR se Švédskem, kde odvody činí 22,04 %, je to o 14,84 % více ve Švédsku.

Graf č. 4.2: Srovnání daňového zatížení ve vybraných zemích (dle vzorce B)

Zdroj: vlastní zpracování

Daňové zatížení při zohlednění všech odvodů, tedy jak sociálního, tak zdravotního pojištění zobrazuje graf č. 4.2. Při průměrné mzdě je nejnižší daňové zatížení v České republice 22,46 %, ve Švédsku je to 31,78 %. Ze všech tří srovnávaných zemí jsou nejvyšší sociální odvody v Lucembursku. Činí 46,42 %. Srovnáme-li tedy hodnoty Lucemburska s ČR,

je v ČR o 23,96 % nižší daňové zatížení se zohledněním všech odvodů v daných státech, při porovnání ČR se Švédskem je to o 9,32 % nižší daňové zatížení se všemi danými odvody.

Použijeme-li násobek 1,33 průměrné mzdy, vyplývá z grafu, že v Lucembursku je stále nejvyšší daňové zatížení s ohledem na všechny odvody, jde o hodnotu 46,57 %. Naopak v ČR je nejnižší, což činí 24,60 %. Ve Švédsku je toto zatížení 37,31 %. Srovnáním hodnot Lucemburska a Švédska s ČR při daném násobku zjistíme, že v Lucembursku je o 21,97 % vyšší a ve Švédsku o 15,71 % vyšší než v České republice.

Při násobku 0,67 průměrné mzdy ukazují grafy tyto hodnoty daňového zatížení při zohlednění všech odvodů: nejvyšší hodnotu má Lucembursko 38,08 %, Švédsko činí 29,08 % a ČR ukazuje hodnotu nejnižší 18,20 %. Porovnáním obou států s ČR tedy zjistíme, že v Lucembursku je o 19,88 % vyšší zatížení se všemi odvody a ve Švédsku také vyšší, a to o 10,88 %.

4.1.2 Srovnání čistých mezd

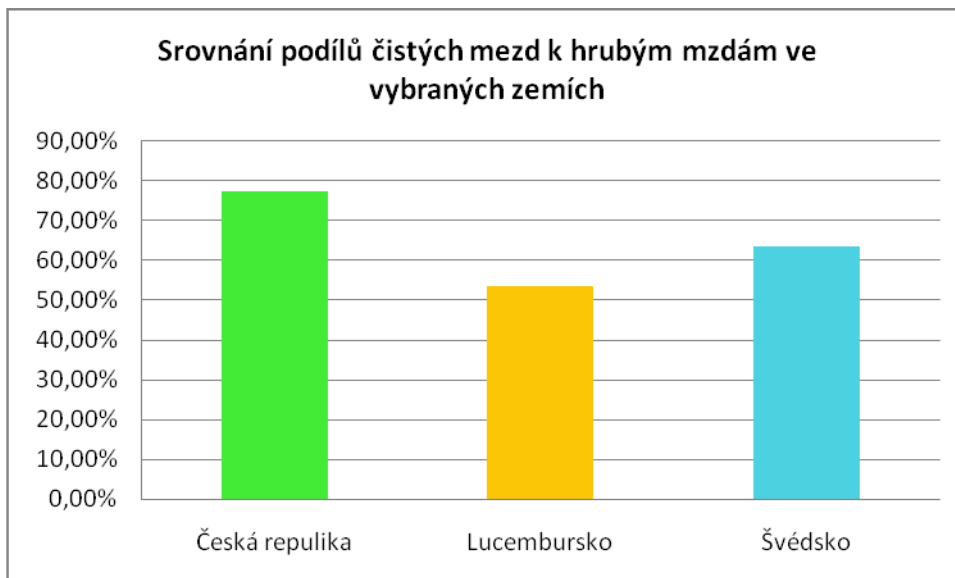
Pro srovnání zdanění příjmu jsem použila podíl čisté a hrubé mzdy, protože vyjadřuje, jakou část příjmu skutečně poplatník inkasuje. Průměrné hrubé mzdy jsem vyhledala na příslušných internetových stránkách. Další použité základy jsou násobky průměrné mzdy a koeficientu pro statistické porovnání mezd dle OECD. V předešlých kapitolách jsou uvedeny výpočty čistých mezd. Jde o roční průměrné hrubé mzdy a roční průměrné čisté mzdy srovnané v jedné měně (výpočty viz. tab. č. 4.4).

Tab. č. 4.4: *Srovnání čistých mezd*

STÁT	ZVOLENÉ NÁSOBKY	HRUBÁ MZDA	ČISTÁ MZDA	PODÍL ČISTÉ MZDY K HRUBÉ MZDĚ V %
Česká republika	0,67	192 566 Kč	157 523 Kč	81,80%
	1	287 412 Kč	222 871 Kč	77,54%
	1,33	382 258 Kč	288 219 Kč	75,40%
Lucembursko	0,67	790 015 Kč	489 211 Kč	61,92%
	1	1 179 127 Kč	631 827 Kč	53,58%
	1,33	1 568 239 Kč	837 916 Kč	53,43%
Švédsko	0,67	649 000 Kč	460 390 Kč	70,94%
	1	969 100 Kč	661 222 Kč	68,23%
	1,33	1 288 900 Kč	819 990 Kč	63,62%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4.3: Srovnání podílů čistých mezd k hrubým mzdám ve vybraných zemích

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4.3 zobrazuje poměr čistých mezd k průměrným hrubým mzdám v České republice, Lucembursku a Švédsku, tedy při průměrných mzdách. Z tabulky č. 4.4 i z grafu č. 4.3 je zřetelně vidět, že nejvyšší podíl čistých mezd k hrubým mzdám je v České republice: 77,54 %, naopak nejnižší je v Lucembursku: 53,58 %. Švédové obdrží 68,23 % svého hrubého výdělku. Z toho tedy plyne, že nejvyšší daňové zatížení má Lucembursko, naopak nejnižší pak Česká republika.

Při porovnání násobku 0,67 nejvyšší čistou mzdu obdrží v České republice 81,80 %, ve Švédsku 70,94 %, nejnižší pak v Lucembursku 53,58 %. V porovnání k ČR je ve Švédsku o 16,53 % nižší mzda a v Lucembursku také nižší o 28,22 %.

Podíváme-li se na násobek 1,33 nejvyšší čistou mzdu opět, obdrží v ČR 75,40 %, ve Švédsku 63,62 % a nejnižší mzdu opět v Lucembursku, což činí 53,43 %. Srovnáním obou států s ČR dojdeme k těmto hodnotám; ve Švédsku je o 11,78 % nižší a v Lucembursku o 21,97 % nižší čistá mzda.

4.1.3 Výpočet daňové progresivity

Čím je v zemi vyšší daňová progresivita, tím více se zvyšuje daň s rostoucími příjmy. Daňová progresivita ukazuje, jak při zvyšování důchodu roste daň. Velmi vysoký ukazatel může znamenat jen minimální přilepšení na zvýšené výplatě - neúměrné zdanění výplaty.

Údaje o průměrných hrubých mzdách daných zemí a daně z příjmu fyzických osob, které podléhají těmto příjmům, jsou nezbytné pro výpočet daňové progresivity.

Daně jsou vypočteny podle platných právních předpisů vztahujících se k daním z příjmů vybraných zemí EU. Vypočítané daňové progresivity zobrazují tabulky s č. 4.5, 4.6 a 4.7.

Tab. č. 4.5: Daňová progresivita ve vybraných zemích EU, porovnání průměrné mzdy a 0,67 násobku průměrné mzdy

	Česká republika		Lucembursko		Švédsko	
	Průměrná mzda	0,67 násobek průměrné mzdy	Průměrná mzda	0,67 násobek průměrné mzdy	Průměrná mzda	0,67 násobek průměrné mzdy
Hrubá mzda	287 412 Kč	192 566 Kč	1 179 127 Kč	790 015 Kč	969 100 Kč	649 000 Kč
Daň	32 925 Kč	13 860 Kč	401 678 Kč	203 237 Kč	240 007 Kč	143 056 Kč
Progresivita	2,79		1,98		1,37	

Zdroj: vlastní zpracování

Výše ukazatelů daňové progresivity u zkoumaných států je vyšší než jedna, daň je tedy progresivní.

Při porovnávání daňové progresivity průměrné mzdy a 0,67 násobku je nejvyšší daňové zatížení v ČR, což znamená nejvyšší daňovou zátěž pro poplatníka s nízkými příjmy. Na další místo spadá Lucembursko a nejnižší daňová progresivita zůstává ve Švédsku. Názorně to dokládá tab. č. 4.5.

Daňová progresivita ve zkoumaných zemích je až na výjimky nejvyšší u poplatníka s nižšími příjmy.

Tab. č. 4.6: Daňová progresivita ve vybraných zemích EU, porovnání průměrné mzdy a 1,33 násobku průměrné mzdy

	Česká republika		Lucembursko		Švédsko	
	Průměrná mzda	1,33 násobek průměrné mzdy	Průměrná mzda	1,33 násobek průměrné mzdy	Průměrná mzda	1,33 násobek průměrné mzdy
Hrubá mzda	287 412 Kč	382 258 Kč	1 179 127 Kč	1 568 239 Kč	969 100 Kč	1 288 900 Kč
Daň	32 925 Kč	51 990 Kč	401 678 Kč	536 646 Kč	240 007 Kč	390 434 Kč
Progresivita	1,75		1,02		1,90	

Zdroj: vlastní zpracování

Při porovnání průměrných mezd a 1,33 násobku průměrné mzdy hodnota ukazatelů ve zkoumaných zemích je opět vyšší než 1, což znamená, že daň je progresivní.

Nejnižší daňová zátěž ukazuje u poplatníků v Lucembursku. Ve Švédsku je z vybraných zemí nejvyšší daňová zátěž, a to především u poplatníků s vyššími příjmy. V ČR je daňová zátěž o něco nižší než ve Švédsku, což dokazuje tab. č. 4. 6.

Tab. č. 4.7: *Porovnání daňové progresivity*

	Česká republika	Lucembursko	Švédsko
Progresivita při porovnání průměrné mzdy a 0,67 násobku průměrné mzdy	2,79	1,98	1,37
Progresivita při porovnání průměrné mzdy a 1,33 násobku průměrné mzdy	1,75	1,02	1,90

Zdroj: vlastní zpracování

Na daňovou progresivitu má dopad nejen sazba daně, daňová pásma, ale také nezdanitelné části základu daně a slevy na dani. Snižování daňových sazeb – zavádění rovné sazby daně neznamena snížování daňové progresivity.

Intervalová daňová progresivita je nejvyšší v České republice u poplatníků s příjmy nižšími než je průměrná mzda, což značí, že těmto poplatníkům je z jejich příjmů nejvíce odebráno. Naopak nejnižší hodnota ukazatele je u poplatníků s nejvyššími příjmy. To samé platí pro poplatníky v Lucembursku.

Ve Švédsku je nejnižší ukazatel intervalové daňové progresivity mezi poplatníky se dvěma nejnižšími příjmy. Poplatníkům s nejnižšími příjmy je tedy z jejich příjmu nejméně odebráno, naopak poplatníkům s vyššími příjmy je odebráno nejvíce, protože vzhledem k vyšším příjmům dosáhnou na státní daň.

Na daňovou progresivitu má dopad nejen sazba daně, daňová pásma, ale také nezdanitelné části základu daně a slevy na dani. Snižování daňových sazeb nebo zavádění rovné sazby daně neznamena snížování daňové progresivity³⁷.

Není jednoduché srovnávat daňový systém ČR, Švédska a Lucemburska, především osobních důchodových daní, které jsou do značné míry specifické. I když se Evropská unie pokouší o odstranění všech překážek, které brání fungování jednotného trhu, v této oblasti se jí to stále nedaří. Bude to ještě dlouhou cestu k dosažení tohoto cíle. Je potřeba stanovit, kdo je poplatníkem daně, co je předmětem daně, jaké příjmy jsou od daně osvobozeny, jaké

³⁷ ŠIROKÝ, J. a kol. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

metody se použijí při sestavování základu daně, nezdanitelných částek, slev na dani a mnoho dalších.

Lucembursko dosahuje i vzhledem k malému počtu obyvatel nejvyššího hrubého domácího produktu v celé EU. Má přehledný a jednoduchý daňový a právní systém, který umožňuje snadnější a méně nákladnější výběr daní než náš zastaralejší systém. Daňová sazba z příjmů fyzických osob se pohybuje podle výše příjmů, které poplatník dosáhne, a to od 0 do 38 %, tato sazba se dále zvyšuje o 2,5% přírůžku do fondu zaměstnanosti. Lucembursko nabízí řadu výhodných odpočtů a slev, které snižují daňovou zátěž především rodinám s malými dětmi (daňové odpočty na dítě, slevu pro rodiče samoživitele, atd.). Má jedinečné prostředí pro podnikání, které láká zahraniční investory. Mimo stabilního a konkurenceschopného daňového systému jeho právní rámec je jeden z nejatraktivnějších z celé EU. Lucembursko poskytuje řadu daňových pobídek, osvobození od daně (80 % příjmů plynoucích z duševního vlastnictví) a obchodních slev (25 % osvobození od daně z příjmů PO a živnostníků na dobu 8 let na zisky plynoucí z realizace nových podniků, výrobních procesů a nových high-tech služeb).

Švédsko má poměrně těžkou strukturu daní. Švédský veřejný sektor nabízí řadu služeb, které jsou hrazeny z těchto daní. Příjmy ze zaměstnání podléhají nejenom státní dani, ale větší význam mají místní daně, na kterých odvádějí poplatníci nejvíce (2010: průměrná sazba místní daně 31,56 %). Tato sazba závisí, na tom kde mají trvalé bydliště poplatníci. Nejnížší sazba místní daně je v zámožných předměstích a velkoměstech. Nejvyšší je v severských venkovských a slabých průmyslových oblastech. Dále platí, pokud jsou členové církve, církevní daň (průměrná církevní daň v roce 2010: 0,99 %), všichni platí poplatky za pohřeb (2010: 0,22 %) a 7 % odvod na důchodové pojištění. Poplatníci s nadprůměrnými příjmy zaplatí ještě navíc státní daň 20 % nebo 25 % v závislosti na výši svého příjmu ze zaměstnání. Švédové opravu odvádí velké množství peněz do místního a státního rozpočtu. Na druhou stranu, však dostávají na oplátku kvalitní sociální služby (např. školky zadarmo) a vědí, že na stáří se o ně stát postará, což neplatí u nás. I přesto, že švédská korporátní daň ze zisku nepatří mezi nejvyšší v EU. Zahraniční investoři spatřují jako největší překážku vysoké daňové zatížení.

ČR zavedla v roce 2008 jednotnou sazbu daně, která je sice i v dalších 6 členských státech, ale pouze u nás, jako jediných, se tato daň počítá ze super hrubé mzdy a ne z hrubých mezd. Skutečná sazba daně z příjmů fyzických osob odpovídá výši 20,35 %. Domnívám se, že sestavení daňového přiznání pro fyzické osoby je pro neodborníka velice složité a nepřehledné.

5. Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabývala daňovými systémy České republiky, Lucemburska a Švédska. Zaměřila jsem se především na osobní důchodovou daň v těchto třech zemích. Provedla jsem srovnání daňových soustav, daňového zatížení, daňové progresy a čistých mezd v uvedených státech.

Jak už jsem v práci uvedla, Evropská unie se pokouší odstranit formou harmonizace rozdíly, které jsou v daňových systémech. Snaží se sbližovat a přizpůsobovat jednotlivé daně a daňové systémy zemí Evropské unie. Nejvýznamnější daní je osobní důchodová daň, která se využívá ve všech zemích Evropské unie.

Hlavním cílem mé diplomové práce bylo popsat, analyzovat a porovnat osobní důchodové daně v České republice, Lucembursku a Švédsku, hodnoty daňového zatížení mezd zaměstnanců, daňové progresivity a čistých mezd. Dílčím cílem bylo především upozornit na hlavní odlišnosti vybraných daňových systémů a stanovit doporučení pro Českou republiku.

Při plnění těchto cílů jsem nejprve popsala legislativní úpravu osobní důchodové daně ve vybraných zemích Evropské unie. Stavba osobní důchodové daně se ve zvolených zemích od sebe liší. Tyto odlišnosti jsou způsobeny rozdílnou životní úrovní, historickým vývojem, zvyklostmi a politikou ve vybraných státech. Česká republika má jednotnou sazbu daně, zatímco Švédsko a Lucembursko uplatňují progresivní sazby daně, které Česká republika užívala v minulosti. Významný vliv na daňové poplatníky ve Švédsku má také místní daň.

Všechny vypočítané hodnoty jednotlivých ukazatelů daňového zatížení, daňové progresivity, porovnání čistých mezd a násobků průměrných mezd jsem převedla do české měny. Pro porovnání jsem zvolila svobodného poplatníka, který uplatňuje základní slevu na poplatníka. Při výpočtu daňového zatížení fyzických osob jsem zohlednila všechny odvody daňového charakteru. V České republice a Lucembursku byly kromě daňových odvodů zohledněny příspěvky na sociální a zdravotní pojištění. Ve Švédsku jen důchodové pojištění, protože zdravotní pojištění je v této zemi dobrovolné. Při porovnání daňového zatížení průměrné mzdy a zvolených násobků mzdy jsem došla k závěru, že nejvyšší zdanění je v Lucembursku, poté ve Švédsku a nejnižší v České republice. I poté, co jsem do daňových odvodů zahrnula sociální a zdravotní pojištění, pořadí zůstalo neměnné.

Švédský daňový systém je relativně složitý s nejvyšší mírou zdanění ve světě, která postihuje obyčejné pracovníky i rodiny. Švédští poplatníci podléhají sice státní a místní dani,

ale vzhledem k nízkým příjmům na státní daň nedosáhnou. Z hlediska administrativy je švédský daňový systém velice přehledný a pro poplatníka časově nenáročný.

Podíváme-li se na Lucembursko, tak zjistíme, že má vysokou životní úroveň a považuje se za jednu z nejbohatších zemí světa. Poplatníci dosahují nejvyšších průměrných mezd v celé Evropské unii.

V ČR je sice uplatňována „rovná daň“ z příjmů fyzických osob, ale ve skutečnosti neodpovídá 15 %, protože je aplikována na tzv. fiktivní příjem zaměstnance neboli „super hrubou mzdu“, což ve skutečnosti se shoduje se sazbou 20,35 % z hrubé mzdy. V tomto je naše republika unikátem v Evropské unii. Daňová progresse je nejvyšší u poplatníků s nižšími příjmy. Pojistné u poplatníků s nízkými příjmy v ČR je daleko významnějším odvodem než samotná daň.

V České republice bych doporučila použít z lucemburského daňového systému zavedení místní daně pro fyzické a právnické osoby, které jsou podnikatelskými subjekty. Vzhledem k tomu, že daňový systém ČR je jeden z administrativně nejnáročnějších systémů, vyzdvihla bych administrativu ve Švédsku a v Lucembursku, která je oproti naší administrativě přehlednější a jednodušší. Domnívám se, že bychom měli zavést opět progresivní sazbu daně, která je více solidární vůči poplatníkům s nižšími příjmy a upravit výši sociálního a zdravotního pojištění.

Seznam použité literatury

Knihy:

1. BEEIJEN-OSTASZEWSKA, O. *European Tax Handbook 201*. 1. vyd. Amsterdam: IBDF, 2010. 930 s. ISBN 978-90-8722-076-1.
2. BONĚK, V.; BĚHOUNEK, P.; HOLME, V. *Lexikon – daňové pojmy*. 1 vyd. Ostrava: Sagit, 2001. 626 s. ISBN 80-7208-265-5.
3. DANĚK, A.; DORČÁKOVÁ, J.; LEIBLOVÁ, Z.; MIKYSKA, M.; LUKEŠOVÁ, D.; PŘÍHODOVÁ, V.; PŘIKRYLOVÁ, H.; SKOUMALOVÁ, A.; ŠUBRT, B.; ŽILINSKÁ, I. *Abeceda mzdové účetní 2010*. 20. vyd. Praha: ANAG, 2010. 540 s. ISBN 978-80-7263-574-0.
4. KESTI, J. *European Tax Handbook 2009*. 1. vyd. Amsterdam: IBDF, 2009. 892 s. ISBN 978-90-8722-052-5.
5. KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie – úvod do problematiky*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2005. 112 s. ISBN 80-7557-092-0.
6. KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2006. 279 s. ISBN 80-7357-205-2.
7. LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 272 s. ISBN 978-80-7357-320-1.
8. NERUDOVÁ, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 2 vyd. Praha: ASPI, 2008. 257 s. ISBN 978-80-7357-386-7.
9. ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii: daňové systémy členských států EU včetně Bulharska a Rumunska, legislativní základy daňové harmonizace v EU včetně Směrnice Rady 2006/112/EC*. 4. vyd. Praha: Linde, 2010. 351 s. ISBN 978-80-7201-799-7.
10. ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace v EU včetně základních judikátů*. 3. vyd. Praha: Linde, 2009. 354 s. ISBN 978-80-7201-746-1.
11. ŠIROKÝ, J. a kol. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
12. TÝČ, V. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 6. Vyd. Praha: Leges, 2010. 302 s. ISBN 978-80-87212-60-8.
13. VANČUROVÁ A. *Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva*. Praha: Vox, 2008. 320 s. ISBN 978-80-86324-72-2.

Tištěná periodika:

14. SEDLÁKOVÁ, E; MARTINCOVÁ, D. Zákon o dani z příjmu – úplné znění s komentářem. *Poradce*, 2011, č. 6-7, s. 400. ISSN 12-11-2437.
15. KRATOCHVÍL, J.; TARANDA, P. Daňový řád nový zákon s komentářem. *Poradce*, 2011, č. 4, s. 272. ISSN 1211-2437.

Elektronické publikace:

16. EUROKOP. *Základní informace* [online]. 2011 [cit. 2011-20-03]. Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/401/sekce/zakladni-informace/>.
17. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrná hrubá měsíční mzda 2000 - 2010*. [online]. 2011 [cit. 2011-21-03]. Dostupný z WWW: http://www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/mzda_v_kc.
18. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Kurzy devizového trhu* [online]. 2011 [cit. 2011-15-03]. Dostupný z WWW: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp.
19. BUSINESSINFO. *Pravidla pro podnikání v Lucembursku*. [online]. 2008 [cit. 2011-19-02]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/lucembursko/pravidla-pro-podnikani-v-lucembursku/1000949/42833/>.
20. BUSINESSINFO. *Švédsko: finanční a daňový sektor*. [online]. 2010 [cit. 2011-19-02]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/svedsko-financni-a-danovy-sektor/5/1000810/>.
21. TAXATION AND CUSTOMS UNION. Taxes in Evrope diabase. *Who sets – Tax rate: Central authority*. [online]. 2010 [cit. 2011-11-03] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxinv/getcontents.do?mode=normal&kw1=checked&kw2=-&kw3=-&year=2010&coll=LU+-+Withholding+tax+on+savings+%28national%29
22. TAXATION AND CUSTOMS UNION. Taxes in Evrope diabase. *Personal income tax* [online]. 2010 [cit. 2011-11-03] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxinv/getcontents.do?mode=normal&kw1=checked&kw2=-&kw3=-&year=2010&coll=LU+-+Personal+income+tax.
23. TAXATION AND CUSTOMS UNION. Taxes in Evrope diabase. *Personal income tax - Withholding tax on income from capital* [online]. 2010 [cit. 2011-11-03] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxinv/getcontents.do?mode=normal&kw1=checked&kw2=-&kw3=-&year=2010&coll=LU+-+Personal+income+tax+-+Withholding+tax+on+income+from+capital.
24. TAXATION AND CUSTOMS UNION. Taxes in Evrope diabase. *Personal income tax - Withholding tax on wages and salaries* [online]. 2010 [cit. 2011-11-03] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxinv/getcontents.do?mode=normal&kw1=checked&kw2=-&kw3=-&year=2010&coll=LU+-+Personal+income+tax+-+Withholding+tax+on+wages+and+salaries.
25. TAXATION AND CUSTOMS UNION. Taxes in Evrope diabase. *Personal income tax - Fixed by assessment* [online]. 2010 [cit. 2011-11-03] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxinv/getcontents.do?mode=normal&kw1=checked&kw2=-&kw3=-&year=2010&coll=LU+-+Personal+income+tax+-+Fixed+by+assessment.
26. TAXATION AND CUSTOMS UNION. Taxes in Evrope diabase. *Social security contribution - Employer's SSC* [online]. 2010 [cit. 2011-11-03] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxinv/getcontents.do?mode=normal&kw1=checked&kw2=-&kw3=-&year=2010&coll=SE+-+Social+security+contribution+-+Employers+SSC.

27. TAXATION AND CUSTOMS UNION. *Taxes in Evrope diabase*. Personal income tax - National income tax [online]. 2010 [cit. 2011-11-03] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxinv/getcontents.do?mode=normal&kw1=checked&kw2=-&kw3=-&year=2010&coll=SE+-+Personal+income+tax+-+National+income+tax.
28. TAXATION AND CUSTOMS UNION. *Taxes in Evrope diabase*. Corporate income tax [online]. 2010 [cit. 2011-11-03] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxinv/getcontents.do?mode=normal&kw1=checked&kw2=-&kw3=-&year=2010&coll=SE+-+Corporate+income+tax.
29. TAXATION AND CUSTOMS UNION. *Taxes in Evrope diabase*. Personal income tax - Local income tax [online]. 2010 [cit. 2011-11-03] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxinv/getcontents.do?mode=normal&kw1=checked&kw2=-&kw3=-&year=2010&coll=SE+-+Personal+income+tax+-+Local+income+tax.
30. SKATTEVERKET. *Skatteavdrag enligt tabell med ADB 2011* [online]. 2010 [cit. 2011-13-03] Dostupný z WWW: <http://www.skatteverket.se/download/18.6fdde64a12cc4eee2308000290/43321.pdf>.
31. TAX RATES. *Sweden Tax Rates* [online]. 2010 [cit. 2011-25-02] Dostupný z WWW: <http://www.taxrates.cc/html/sweden-tax-rates.html>.
32. TAX RATES. *Luxembourg Tax Rates* [online]. 2010 [cit. 2011-25-02] Dostupný z: <http://www.taxrates.cc/html/luxembourg-tax-rates.html>.
33. EKONOMIFAKTA. Fakta och statistik: Skatter, Skatterna förklaras. *Kommunalskatter* [online]. 2010 [cit. 2011-09-03] Dostupný z WWW: <http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Skatter/Skatterna-forklaras/Kommunalskatter/>.
34. EKONOMIFAKTA. Fakta och statistik: Skatter, Skatterna förklaras. *Jobbskatteavdraget* [online]. 2010 [cit. 2011-09-03] Dostupný z WWW: <http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Skatter/Skatterna-forklaras/Jobbskatteavdraget/>.
35. GLOBAL PROPERTY GUIDE. *Luxembourg: High taxes despite tax-haven reputation* [online]. 2010 [cit. 2011-09-03] Dostupný z WWW: <http://www.globalpropertyguide.com/Europe/Luxembourg/Taxes-and-Costs>.
36. GLOBAL PROPERTY GUIDE. *Sweden: High taxes despite tax-haven reputation* [online]. 2010 [cit. 2011-09-03] Dostupný z WWW: <http://www.globalpropertyguide.com/Europe/Sweden/Taxes-and-Costs>.
37. LOWTAX – GLOBAL TAX & BUSINESS PORTAL. Luxembourg: Personal Taxation. *Luxembourg informatik: Business, Taxation and Offshore* [online]. 2010 [cit. 2011-05-03] Dostupný z WWW: <http://www.lowtax.net/lowtax/html/jlxpetx.html>.
38. LOWTAX – GLOBAL TAX & BUSINESS PORTAL. Luxembourg: Domestic Corporate Taxation. *Luxembourg informatik: Business, Taxation and Offshore* [online]. 2010 [cit. 2011-05-03] Dostupný z WWW: <http://www.lowtax.net/lowtax/html/jlxdctx.html>.
39. ROUMIEUX, M. PriceWaterHouseCooper. *Luxembourg income taxes 2010: guide for individuals* [online]. 2010 [cit. 2011-01-03] Dostupný z WWW: <http://www.pwc.com/lu/en/hr/docs/pwc-hrs-210410.pdf>.

Diskusní příspěvek:

40. ŠÍROKÝ, J.; MAKOVÁ, K. Diskusní příspěvek ekonomického kroužku výzkumného centra PEF, Změny v daňové progresivitě u daně z příjmů fyzických osob zaměstnance v České republice v letech 1993-2008, MENDELOVA ZEMĚDĚLSKÁ A LESNICKÁ UNIVERZITA V BRNĚ, PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA, Brno 11. 1. 2008.

Právní předpisy:

41. Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů.
42. Zákon č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů.
43. Zákon č. 592/1992 Sb. o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění ve znění pozdějších předpisů.
44. Zákon č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů.
45. Zákon č. 235/2004 Sb. dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů.
46. Zákon č. 357/1992 Sb. o dani dědické, darovací a převodu nemovitosti ve znění pozdějších předpisů.

Seznam zkratek

aj.	a jiné
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DIČ	Daňové identifikační číslo
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DZD	dílčí základ daně
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj
EU	Evropská unie
EUR	evropská měna - euro
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FO	fyzická osoba
IBRD	Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
MMF	Mezinárodní měnový fond
např.	například
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
obr.	obrázek
odst.	odstavec
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
písm.	písmeno
PO	Právnická osob
Sb.	Sbírka
SEK	švédská měna – švédská koruna
tab.	tabulka
tj.	to je
WTO	Světová obchodní organizace
zák.	zákon
ZDP	zákon o dani z příjmu
ZTP/P	zvlášť tělesně postižený s průvodcem

Seznam tabulek

Tab. č. 3.1: Základní ukazatele České republiky

Tab. č. 3.2: Slevy na dani při ročním zúčtování za rok 2010

Tab. č. 3.3: Základní ukazatele Lucemburska

Tab. č. 3.4: Sazby daně z příjmů fyzických osob

Tab. č. 3.5: Základní ukazatele Švédska

Tab. č. 3.6: Daňové sazby jsou klouzavě progresivní

Tab. č. 4.1: Daňové zatížení v České republice

Tab. č. 4.2: Daňové zatížení v Lucembursku

Tab. č. 4.3: Daňové zatížení ve Švédsku

Tab. č. 4.4: Srovnání čistých mezd

Tab. č. 4.5: Daňová progresivita ve vybraných zemích EU, porovnání průměrné mzdy a 0,67 násobku průměrné mzdy

Tab. č. 4.6: Daňová progresivita ve vybraných zemích EU, porovnání průměrné mzdy a 1,33 násobku průměrné mzdy

Tab. č. 4.7: Porovnání daňové progresivity

Seznam grafů

Graf č. 3.1: Vývoj sazby daně z příjmu právnických osob

Graf č. 3.2: Vývoj sazeb daně z přidané hodnoty v ČR

Graf č. 3.3: Vývoj místní sazby daně z příjmů fyzických osob

Graf č. 4.1: Srovnání daňového zatížení ve vybraných zemích (dle vzorce A)

Graf č. 4.2: Srovnání daňového zatížení ve vybraných zemích (dle vzorce B)

Graf č. 4.3: Srovnání podílů čistých mezd k hrubým mzdám ve vybraných zemích

Seznam schémat

Schéma č. 3.1: Daňová soustava České republiky

Schéma č. 3.2: Daňová soustava Lucemburska

Schéma č. 3.3: Daňový systém ve Švédsku

Seznam obrázků

Obr. č. 2. 1: Vlajky členských států Evropské unie

Obr. č. 2.2: Daně z příjmů fyzických osob v národních měnách

Obr. č. 3.1: Vlajka České republiky

Obr. č. 3.2: Státní znak

Obr. č. 3.3: Poloha ČR v Evropě

Obr. č. 3.4: Vlajka Lucemburska

Obr. č. 3.5: Státní znak

Obr. č. 3.6: Poloha Lucemburska v Evropě

Obr. č. 3.7: Vlajka Švédska

Obr. č. 3.8: Státní znak

Obr. č. 3.9: Poloha Švédska v Evropě

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....

Seznam příloh

Příloha č. 1: Klasifikace daní podle OECD

Příloha č. 2: Sazba DPH v EU (k 1. 7. 2010)

Příloha č. 3: Sazby daně z příjmů korporací (právnických osob) k 1. 1. 2010

Příloha č. 4: Souhrnná tabulka